

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 18. XIV aastakäik

19. septembril 1939

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . . kr. 3.50
Poolaastas . . . " 2.00
Välismaale . . . " 7.00
Poolaastas . . . " 4.00

Toimetus ja talitus

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

$\frac{1}{4}$ lhk. . . kr. 40.00
 $\frac{1}{2}$ " . . . " 22.00
 $\frac{1}{4}$ " . . . " 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel

„KÕRGE KVALITEET“

SISU: Majandus sõjaludes. Kaupmeeskonna ülesanded erakorralisel ajal. Sõja-konterbant. Erakorralisel seadusel, määrusel ja korraldusel. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Välisbörsid. Kaubahindu. Toiduainete turg. Tallinna fondibörsi kursisedelid.

Gaasimaskid ja hingamisabinõud

AUERGESSELLSCHAFT

Aktiengesellschaft, Berlin

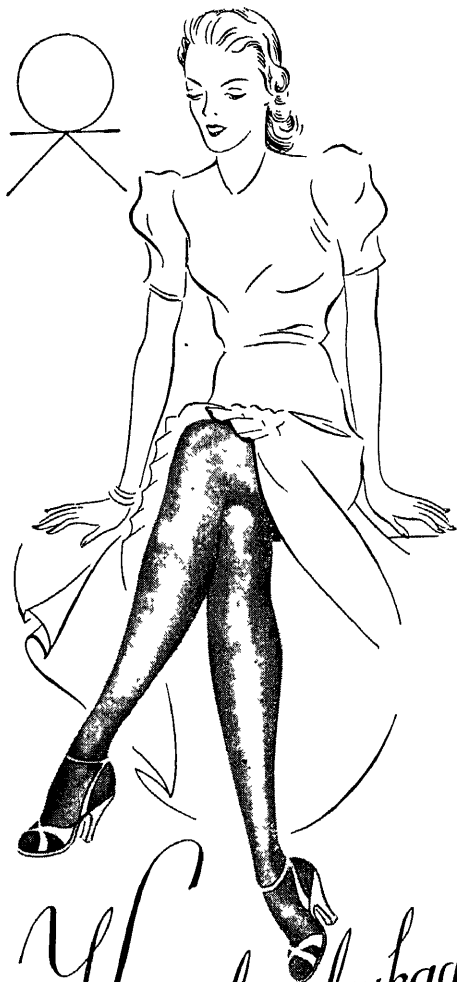

Valmistab mitmesuguseid õhu-, gaasi-, suitsu- ja tolmukaitsevahendeid sõjaväele, politseile, tuletõrjele, tööstustele, kodanlikule õhukaitsele jne.

Esindaja Eestis:

IVAR REINWALDT

Tallinn, Harju 45. Telefon 448-44

Launid siidsukad
LIBELLE
LUKSUS
LADY
Ohulised kvaliteet
uudissukad
TÄHT
O. Kilgas A/S

KEELTEKURSUSED

Algavad esmasp., 18. septembril, kell 6 õht.

Inglise, saksa ja vene keel

Grupid algajaile ja edasijõudnuile. Parimad õppejõud, väikesed grupid. Keele kiire araõppimine.

ERIKURSUS—KESTVUS 3 KUUD

„1000 sõna inglise keelt“

ära õppida kolme kuuga võimaldab ainult NIMKÜ haridusosakonna poolt korraldataval erikursusel „1000 sõna inglise keelt“ tarvitav õppemeetod. Avatakse kolm kursust:

ESIMESED 1000 SÕNA INGLISE KEELT
 THE SECOND 1000 ENGLISH WORDS
 THE THIRD 1000 ENGLISH WORDS

Osates 1000 kõige enam tarvitavat inglise keele sõna võite rahuldavalt kõnelda igapäevast inglise keelt ja lugeda inglise kirjandust.

Raamatupidamine

Võetakse labi tegelik raamatupidamine ühes kõigi tehingutega. Eriline rõhk on pandud praktilisele osale, mis on tarviline igapäevases elus.

Lõpetajaile diplomid.

Algus 15. septembril kell 6 õhtul.

Kiirkirjakursus

Kiirkirja äraõppimine lihtsa ja eesti keelele kõige kohasema süsteemi järele, mille aluseks on Stolze-Schrey süsteem. Praktiline õppeviis. Algus 19. septembril kell 8 õhtul.

Lähemaid teateid ja registreerimine ühingu büroos, Lai 1, Tallinn, tel. 437-15, äripäeviti kella 9.00—21.00.

Tutvuge õppekavadega ja tingimustega!

Majandus sõjaoludes

Tänapäeva riigid ja rahvad on majanduslikult sedavõrd üksteisega seotud, et ühe juures ette tulevad erakordsed sündmused ja nähtused ei jäta avaldamast otsest või kaudset mõju teistes. See mõju on seda suurem, mida laiaulatuselisem ja sügavam on teatav sündmus ja mida suuremat majandusruumi ta haarab. Seepärast on täiesti arusaadav, et Euroopa suurriikide vahel alanud sõda häirib mitte üksnes sõdivate riikide endi majandust, vaid ka erapooletute riikide oma, ja seda tõsiasi on sunnitud paratamatult arvestama ka meie majandusringkonnad. Alanud sõda on asetanud majanduse hoopis uutesse oludesse ja tingimustesse, nõudes paljudes küsimustes ümberorienteerumist ja seades meie majandusele uusi ülesandeid.

Kuna määrav osa meie väliskaubandusest toimus Inglis- ja Saksamaaga, kes on nüüd sõjajalal ja kõigiti püüavad teineteisele kaubaliiklust takistada, on päris selge, et nüüd meie kõige tähtsamaks ja esmajärguliseks ülesandeks on kauba juurevoolu ja väljaveo korraldamine. Kõik jõud tuleb rakendada esimeses järjekorras selleks, et kindlustada meie kaupade ekspordi ja importi. Selleks ongi astutud samme. Nii on Majandusministeeriumi sellekohasele pingutusile lisaks eramajanduse ringkonnad Kaubandus-tööstuskojas moodustamas tähtsamate ärialade järgi rühmitusi, et tihedas koostöös Majandusministeeriumiga neid küsimusi lahendada. Rõõmustaval viisil on tehtud pingutused andmas juba teatavaid tulemusi, sest on saadud kaupapakumisi, on selgunud kaubateid ning on lahendamisel kaupade kindlustamise küsimus. Pealeselle oleme veel õnnelikus olukorras, kus meie suudame end tähtsamate toiduainetega ise varustada ja meil jätkub neid isegi väljaveoks. Samuti oleme ka oma naabritest paremas olukorras seetõttu, et omame põlevkivilademeid, õlisisid ja bensini, mis on praegu väga kõrgelt hinnatavad ja mille eest võime osta teisi kaupu. Ka on meie tööstus, mille osatähtsus meie majanduses aasta-aastalt tõusis, suuremalt osalt esialgu varustatud tarvilise toorainega, nii et ta on suuteline vähendatud töökoormisega edasi töötama seni, kui on saadud muretseta juuretoorainet ja leida tööstussaadustele uusi müügilisvõimalusi. Mis puutub valmiskaupadesse, siis tagavara on olemas ja meil on väljavaateid neile ka lisa saada. Peale ärirühmituste tagavarade tuleb arvestada teataval määral ka seda, et meie rahvaski on mõne kaubaga juba vare-

matel aegadel end suutnud varustada pikemaks ajaks, nagu näit. riidekaubaga, samuti on paljud kodanikud end viimastel nädalatel varustanud tähtsamate tarbeainetega tavalisest suuremal määral. Meie olukorda parandab veel tunduvalt see, et arvestades pinevusega rahvusvahelistes vahetõrgetes muretseti aegsasti suuremal hulgal üksikute tähtsamate toor- ja tarbeainete tagavarasid, kuna selle vastu mitmed meie naaberriigid alles nüüd teevad vastavaid korraldusi ja pingutusi. Väga soodsaid eeldusi majanduslikest häireist ülesaamiseks loovad ka meie majanduse üldiselt terved alused. Kuid peab siiski arvestama sõjaoludes eriti võimalikke üllatusi, liiatigi need paar sõjanädalat on veel liig lühike aeg, et siin oleks võimalik teha põhjapaneevaid ja kaugeleminevaid järeldusi.

Vabariigi Presidendi poolt dekreediga maksima pandud kaupade väljaveo korraldamise seadus annab Vabariigi Valitsusele erakorralisi volitusi kaupade väljaveo korraldamiseks ja selle alusel antud määruse põhjal kaupade väljavedu Eestist võib toimuda majandusministri vastava loa põhjal. Väljaveo litsenseerimine osutus tarviliseks esiteks, et piirata nende ainete väljavedu, mida vajame oma tarbeks, ja teiseks, et suunata ekspordi sinna riiki, kust vastutasuks saame osta kaupu, mida vajame. Ühtlasi on majandusministril õigus teha korraldusi laevade kasutamise ja käsutamise alal. Et saada ülevaadet Eesti majanduse välisnõudmistele ja -kohustustele kohta, on kõigile asjaomastele isikuile, asutustele ja ettevõtetele kohuseks tehtud nendest teatada Eesti Pangale. Ka on silmas peetud sõjariisikot väliskaubanduses ja on loodud vastav kindlustuskeskus. Lisaks eeltoodule on Vabariigi Presidendi dekreediga 13. sept. s. a. antud „Toor- ja tarbeainetega varustamise korraldamise alal majandusministrile volituste andmise seadus“, mis annab majandusministrile laiaulatuselised õigused elanike, asutuste ja ettevõtete varustamise alal toor- ja tarbeainetega.

Sõja esimesil päevil tekkis järsku suurenenud nõudmine kaupade järele, mis on seletatav sellega, et osa meie kodanikkonnast, kes omal ajal elas läbi maailmasõja, hakkas endale tagavarasid muretsema, arvates, et need turult kaovad, nagu see sündis maailmasõja ajal. Seejuures aga unustati, et olukord on siiski sootuks teissugune kui tol ajal. Siis elasime sõdiva riigi maa-alal, nüüd aga oleme erapooletu maana sõjast kõrval. Siis olime teise järgu rahvuseks,

keda varustati vaid ühe võõra rahvaga asustatud Vene kubemmangu tähtsuse seisukohast, nüüd oleme aga iseseisvad ja oleme mobiliseerinud kogu oma hästikorraldatud majandusaparaadi, ja seda vaid selleks, et varustada oma elanikke kõige tarvilisega. Seega ei ole suurenenud nõudmine kaupade järele otseselt põhjendatud, vaid on tingitud osa kodanikkonna „nõrkadest närvidest“. Ei ole ju iseendast halb, kui kodanikud endile oma tarbeks soetavad tagavarasid. Teadmine, et ollakse teatud määral varustatud, annab osale kodanikele tarvilise enesekindluse ja väldib asjatu ärevuse tekkimist, kui mingil tehnilisel põhjusel peaks ehk ilmnema mõnepäevane vaheaeg kauba saamisel. Kuid lubamatu on olukord, kui tarvitajad soetavad tagavarasid sel-

leks, et nendega hiljem spekulatiivselt kaubitse-
seda.

Kuigi majanduse alal antud erakorralised määrused tugevasti kitsendavad ettevõtjaskonna isetegevust majanduse alal ja kogu majanduse korraldamine on suurelt allutatud riigivõimule, peavad meie eramajanduse ringkonnad arvestama erakordsest ajast tingitud erilist olukorda kui paratamatust.

Majandusringkonnad jäävad aga lootma, et Majandusministeerium tihedas koostöös eramajandusringkondadega arvestab viimaste kogemusi maa kaupadega varustamisel. Vajalise kontakti loomiseks valitsusasutuste ja kaupade jaotusaparaadi vahel rakendab Kaubandus-tööstuskoda kogu oma organisatsiooni ja püüded.

Kaupmeeskonna ülesanded erakorralisel ajal

Mida tuleb igal kaupmehel silmas pidada?

Sõja puhkemine Euroopa suurvõimude vahel asetab ka meie erakaupmeeskonna uutesse olukordadesse, uute kohustuste ja tõenäoliselt ka raskuste ette. On saabunud aeg, kus iga erakaupmees peab tegutsema selle teadmisega, et nii sageli on kogu rahva silmad temale pöördud. On saabunud aeg, kus erakaupmeeskond peab näitama avalikkusele, et ta seisab oma ülesannete kõrgusel ja on suuteline ka muutunud oludes täitma oma rahvamajanduslikult tähtsat ülesannet — varustada maa ja rahvast kõige tarvilisega, tehes seda õiglaselt ja oma paremate võimete kohaselt.

Kaupmeeskonnale pandud ülesannetega mitte toime tulek, ärevusse sattumine, antud korralduste ja seaduste ning määruste täitmata jätmine, spekulatiivsed võtted — need kõik võivad kergelt saada karideks, mille otsa võib puruks joosta usaldus kaupmeeskonna ja tema võimete vastu. Ja see oleks raskeks löögiks esmajoones kaupmeeskonnale endale ja võiks lõpuks kogu meie majandusaparaadi paisata segamini.

Siinkohal tuleb tahestahtmata eriti alla kriiputada vastutustundetute elementide poolt tekkida võivat spekulatsiooni. Meenutatagu siin ainult maailmasõjaaegseid kogemusi, kus spekulatiivsed nähtused väga raskelt kahjustasid usaldust kaupmeeskonna vastu. Kuigi tihti suur osa neist nähtusist oli põhjustatud isikute poolt, kes ei kuulunud rahu ajal üldse kaupmeeste

hulka, langes rahvahulkade ränk süüdistus ja pahameel ikkagi kaupmeeskonnale. Läks palju aastaid enne kui suudeti usaldust kaupmeeskonna vastu jälle jalule seada. On koguni küsitav, kas seda täiel määral suudetigi. Seepärast esmajoones — kõik abinõud tarvitusele, et usaldus erakaupmeeskonna vastu nii riigivõimu kui ka kodanike masside hulgas säilitataks. See on seda enam tarviline, et ühistegeliku kaubanduse korraldatud ja keskkohast juhitud müügipoliitikaga püüab omalt poolt teha kõik, et eriti nüüd tõsta usaldust ja lugupidamist ühistegeliku kaubanduse vastu ning värvata uusi ostjate ringkondi. Iga erakaupmehe poolt tehtud eksamim võib saada määravaks tema edaspidise tegevuse kujunemisele.

Mis tuleks siis igal erakaupmehel praegustes oludes, kus peamiselt just transpordiraskuste tõttu on võimalik mõnede kaupade ajutine otsalõppimine koha peal, teha?

Kõigepealt säilitada täielist rahu ja sisendada seda ka oma ostjaskonnale. Ostjaile tuleb seletada, mispärast üht või teist kaupa praegu laos ei ole ja millal seda jälle arvatavasti saab, miks üht või teist ainet antakse kaardi järgi jne. Iga jaekaupmees koha peal teadku, et importöörid koos riigivõimuga teevad kõiki pingutusi selleks, et kaupu juure muretseda. Uusi ostutehinguid, mis sõja puhkemisel jäid sooritamata, on juba tehtud, laevade ja kauba kindlustamine sõjariisiko vastu, mida sõja puhke-

misel keegi endale ei võtnud, on teostumas, transpordi küsimuste lahendamiseks, mis kahtlemata on siiski raske probleem, tehakse kõiki võimalikke pingutusi jne. Endastmõistetavalt võtab ümberorienteerumine aega ja sellest ning veel rohkem aga sellest, et osa kodanikke närvivad kaotanult oma mitmekordistatud ostudega koha-pealsed ärid mõnedest kaupadest tühjaks ammutas, näiteks suhkrust, ongi tingitud võimalik ajutine kaupade nappus. Sellest on tingitud ka mõnede tähtsamate imporditavate tarbeainete, esma-joones palju tarvitatava suhkru, müükide piiramine ja üleminek kaardisüsteemile, mille sihiks on olemasolevatest tagavaradest kindlustada osaamist eranditult kõikidele kodanikele. See ei tähenda veel, nagu ei oleks esimese järgu välismaisi tarbekaupu keskladudes enam olemas. Valdavas enamuses neid on. Kuid paljude tähtsamate kaupade suhtes on pandud teatavasti maksmakord, kus tuleb hoida puutumatu tagavaru, mida ei saada ilma majandusministri eriloata müüa. Mõistetavalt antakse sellane eriluba, mille saamiseks on pandud maksmakerikord (suhkrusaamiseks omakorda hoopis erikord), missugused mõlemad on avaldatud meie ajakirjas teisel, ainult ikkagi eriti põhjendatud juhtudel. Tavaliselt vähematel detailäridel on vist vähe võimalusi sellast luba saada. Kui sellastes jaemüügiärides kaupu rohkem ei ole kui puutumata tagavaraosa norm, siis ei tohi kaupmees seda müüa (lubatud on seni vabalt ainult suhkrupuutumata tagavarade müük kaardi järgi) ja tarvitajaile tuleb soovitada kuskilt mujalt püüda osta, või, kui häda ei ole tungiv, lihtsalt kannatada, kuni kaupa jälle puutumata tagavara normist rohkemal määral on laos.

Teiseks — kaupmees peab püüdma selle poole, et kõik tema enam-vähem alatised ostjad saaksid ühtlaselt rahuldatud. Igale kauplusele, eriti toiduainete alal, samuti mitmesuguste tarbeainete alal maakauplustes langeb ülesanne varustada oma ümbrust või teatavat ostjaskonda. Seda tuleb eriti silmas pidada nüüd. Seepärast, kui üht või teist kaupa ei ole väga palju või kui selle juuresaamine on raskendatud, tuleb üksikule ostjale müüdavat kaubahulka mõistlikult piirata. Samuti on seegi paratamatu, et kaupmees varustab esmajärjekorras oma alatisi ostjaid ja alles siis võõraid. Lätis on sellane kord koguni seaduslikult maksmakord pandud. Eialgu ei tohiks minna siin siiski liiale. Näiteks, kui juhuslikult sisse astunud ostja soovib väikest, temale otseks tarvituseks minevat kvantumit kaupa saada, siis peaks püütama temale seda anda. Muidugi kui tagavarad on suuremad puutumatust taga-

varast. See hoiab ära asjatu ärevuse ja pahameele tekkimise. Et mõnel juhul, nimelt, kui on ilmselt näha, et keegi eraisik ostab selleks erakordselt suurel hulgal kaupa, et hiljem loodetavalt hindade tõusult teenida, siis on kaupmees otse kohustatud temale müüdava kauba hulka piirama enam-vähem normaalse ostu suuruseni. Nimelt lubab vastantud majandusministri määrus toor- ja tarbeainete müügi ja hindade korraldamise kohta, mis on avaldatud jällegi meie ajakirjas eraldi, tööstuslikel ja kaubanduslikel ettevõttele müüa toor- ja tarbeaineid, välja arvatud need ained, mida müüakse kaartide ja ostulubade järgi ainult kogustes (hulgal), mis vastab nende ettevõtete ostjate normaalsele tarvitusele. Samuti on hangeldamise liigkasuvõtmise vastase määruse järgi, mis on antud ligi 20 a. tagasi, keelatud iga ülearuse, ainult hinda kõrgendava vahelüli osavõtmine kaubaliiklemisest. Missugust kaubahulka pidada normaalseks tarvituseks, on muidugi raske määrata, eriti hulgimüüjate juures, ja see peab paratamata jääma iga kaupmehe enda otsustada. Vaevalt on see ka kontrollitav.

Kolmandaks — riigivõimu kogu rahva varustamise huvides tehtud ettekirjutusi tuleb igal kaupmehel täpselt täita. Erakorralisel ajal, nagu praegu, on paratamatu, et riigivõim oma sügavalt haaravate ettekirjutustega püüab korraldada ja tagada rahva normaalsest varustamisest kõige vajalikega, kasutades selleks eramajanduse kogemusi ja tõsist kaastööd, samuti eramajanduse ülesehitatud aparati. Riigivõimu ja eramajandusringkondade koostöö tihedusest ja vastastikuse usalduse suurusel oleneb suurelt varustamise raske ülesande edukas läbiviimine. Seda põhimõtet silmas pidades ongi Kaubandus-tööstuskoda asunud moodustama töösturite ja kaupmeeste koondivi, kes siis praegustes oludes püüavad kontsentreeritult teostada tähtsamate toorainete ja kaupade importi ning, olles tihedas kontaktis Majandusministeeriumiga, aitavad viimast temale pandud ülesannete täitmisel ühelt poolt, saades ise riigivõimu tarvitist abi ja toetust teiselt poolt. Samuti arendab Kaubandus-tööstuskoda tihedat koostööd Majandusministeeriumiga ka kõikide teiste varustusküsimuste alal, informeerib K.-t.-koja Teataja kaudu ringkirjadega ja ka suuliselt kaupmeeskonda vastavatest korraldustest jne.

Mitmesugustest riigivõimu erakordsetest korraldustest, mida iga kaupmees peab teadma ja tundma, on osa juba nimetatud mitmes kohas eespool, samuti on need ära toodud käesolevas numbris eraldi ja pidevalt ka meie lehe eelmistes numbrites. Olgu siinkohal veel kord alla

kriipsutatud teatavate ainete soetamise ja puutumata tagavaradena hoidmise ning arvestamise ja aruandmise kohustus (vaata Kaubandus-tööstuskoja Teataja nr. 16 või Riigi Teataja nr. nr. 40, 57, 62, 66, 68).

Nagu on selgunud, ei ole real ettevõttele, eriti just tavalistel toiduainete- ja segakauplustel, nõutavaid minimaalseid tagavaru olemas. Need tulevad kohe muretseda. Kui tekib olukord, et puutumata tagavara ei ole ja uut kaupa praegu kuskilt ei saa, siis sekelduste ja võimalike karistuste ärahoidmiseks teevad need ettevõtted õieti, kui nad tähitud kirjaga Majandusministeeriumile sellest teatavad, lisades juure, et esimesel võimalusel ettekirjutatud normid tagavarasid muutsetakse.

Siinkohal olgu aga alla kriipsutatud, et neid tagavaru, mis ületavad puutumata tagavara normi, on kaupmees jällegi kohustatud müüma (suhkru juures võib kaardi järgi müüa ka puutumatu tagavara). See tähendab — kaupmees ei tohi teatud osa kaupa kuskile ära peita, et oodata, millal hind tõuseb. Selle eest võidakse kaupmeest väga raskelt karistada.

Neljandaks hindade küsimus.

Teatavasti toimub praegusel erakorralisel ajal meie ostukaupade hindade tasemes paljudel turudel suur muutus tõusu suunas. Samal ajal on rasketest blokaadidest ja kaubalaevade ründamisest tingituna laevaprahid ja kindlustuskulud tõusnud väga suurelt. Kaupu välismaalt tellides nõutakse sageli sularahas ettemaksmist, kuna kaup ise alles mõne kuu pärast välja lubatakse saata. Valuutade kursid kõiguvad ja võimalikud kursikahjud on alatiselt importööre ähvardamas. Ja lõpuks võib tekkida hädaoht, et mõningaid juba teel olevaid kaupu võidakse sõdivate poolte poolt konditsionaalseks sõja-konterbandiks tunnistada ja selle alusel rekvireerida. Usume, et seda siiski küll ei juhtu. Seega on tõusnud eriti importööride riisiko.

Kõik see toob endaga paratamatult kaasa hindade tõusu siseturul. Et see hindade tõus ei kujuneks spekulatiivseks, on majandusministri poolt antud määrusega pandud maksuma vastav kord, mis näeb ette, missugustel juhtudel on hindade tõstmine lubatud. See majandusministri määrus on jällegi täielikult avaldatud meie käesolevas lehes teisel. Kaupmeeskonda huvitab muidugi küsimus, missuguse hinnaga on siis lubatud kaupu müüa.

Kõnesoleva määruse üldeeskirja kohaselt peab toor- ja tarbeainete müük toimuma õiglaste hindadega, mis ei või ületada müüdavate ainete tootmisega või soe-

tamisega olnud kulusid ühes normaalse vahekasuga, kusjuures põhjendamata hindade tõstmine on keelatud.

Kuna kaubakulude osa suurenemist on võimalik alati dokumentidega tõestada ja seega hindade tõstmist selles osas põhjendada, siis võib pearaskus seista selles, missugust vahekasu lugeda normaalseks ja seega lubatuks. Vastuse leidmine ei ole siin kerge. Võiks aga arvata, et raskusi ei tohiks tekkida, kui kaupu müüakse sama vahekasuga nagu enne 1. septembrit k. a.

Peaks silmas peetama ka, et kuidagi ei mindaks vahekasu tõstmisel üle puhtakasukasumaksu maksmiseks ettenähtud keskmiste kasuprotsentide tabelis (Riigi Teataja nr. 46 — 1938. a.) ettenähtud normide. Need mõlemad siin antud juhised saavad alla antud ikkagi ilma vastutuse, kuna ei ole selge, mida peetakse ametivõimude poolt normaalseks vahekasuks. Kaubandus-tööstuskoda kavatseb siin kõige lähemal ajal kokku kutsuda tähtsamate braanšide esindajad ja töötada juhtnööriks välja normid, mida tuleks ühes või teises braanšis pidada normaalseks vahekasuks, paludes neid siis majandusministri poolt kinnitada. Aga ka see moodus ei saa olla täielikult rahuldav.

Olgu veel märgitud, et ilma erandita kõik kaubanduslikud (ka tööstuslikud) ettevõtted, niihästi hulgi- kui jaeviisil müüjad, kes on tõstnud toor- või tarbeainete hindu pärast 1. septembrit 1939. on kohustatud sellest teatama Majandusministeeriumile hiljemalt 25. septembriks s. a., lisades juure põhjendused ja kalkulatsioonid. Kuna paljudes ettevõtetes võib hinnatõus haaranud olla tervet hulka artikleid (näiteks paberi ja kirjutusmaterjali alal), siis oleks küll vist ülearune, kui nõutakse kõikide üksikute artiklite kohta hindade kalkulatsioonide esitamist. Peaks vist jatkuma sellest, kui esitatakse tähtsamate ja tüüpilisemate kaupade hindade kalkulatsioonid. Ka igast uuest hindade tõstmise tarvidusest on ettevõtted kohustatud Majandusministeeriumile teatama 7 päeva enne hinna tõstmist, esitades ühtlasi tarvilikud andmed ja kalkulatsioonid. Siin tekitavad kaubanduslikele ettevõtetele määruse täitmisega suured raskused. Määruse järgi peaksid nad hulgi müüja poolt saadetud iga hinnas tõusnud kaupa müüma 7 päeva veel vana hinnaga! Arvatavasti ei ole see aga siiski nii mõeldud ja küsimus peaks lähemal ajal selguma, milleks Kaubandus-tööstuskoda arvatavasti ka samme astub. Seni tuleb püüda kehtivat määrust nii palju kui see võimalik täita. Loodetavasti

tõlgitsevad ka ametivõimud nii laiaulatuslikke ja sügavalt haaravaid ettekirjutusi ikkagi tegelikke olukordi arvestades. Ka kujunev praktika võib anda siin juhtnööre. Tuleb siiski kahetseda, et käesoleva määruse väljatöötamisel ei küsitud Kaubandus-tööstuskoja arvamist.

Ja lõpuks müügid krediiti. Kas müüa kaupu krediidile või mitte, see sõltub täielikult iga ettevõtte kapitalivõimest. Kui kapitali on — oleks soovitatav jätkata mõõdukat finantseerimist. Kindlasti tuleb aga pidada silmas, et kõik kre-

diidi tähtajad lähenevad ja real aladel kaubakrediitide saamine on üldse küsitav. Sularaha ost on ärimaailmas üle-öö saanud valdavaks. Põhimõtteliselt ei saaks kaupmeeskonnal olla midagi krediidi tähtaegade lühendamise vastu — see tervendab turgu. Mõistetavalt võib aga uhel või teisel ettevõttel tekkida raskusi, mistõttu krediidi küsimust ei saaks siiski käsitada puht-mehaaniliselt. Kindlat seisukohta krediidi küsimuses on raske avaldada — see jääb iga kaupmehe oma asjaks.

Lhe.

Sõjakonterbanti

Briti ja Saksa avaldasid sõjakonterbandi nimekirjad

Üheks vahendiks vaenlase majandusliku elu ja eriti tema merekaubanduse halvamiseks sõja ajal on võitlus sõjakonterbandi vastu. Klassilise definitiooni järgi nimetatakse sõjakonterbandiks kõiki neid esemeid, mis on määratud vaenlase sõjavägedele (Prof. A. Piip, Rahvusvaheline õigus, lk. 310), ent tegelikult tundub kaasajal see definitioon liig kitsana. Sõjakonterbandi mõise ise on tunduvalt laienenud ja vahetegemine, kas vastav kaup on määratud ainult vaenlase sõjavägedele või ka tema tsiviilelanikkonnale, on suurelt osalt kaotanud mõtte.

Kui veel uue aja algul riigid vaenlase merekaubanduse halvamiseks kasutasid keeldu ja kaapersõda, millega veoabinõu ja kauba konfiskeerimise ähvardusel igasugune kaubanduslik läbikäimine vaenlasega tunnistati keelduks, siis arenes eriti XVIII ja XIX sajandil ikka enam vaade, mille kohaselt sellane absoluutne merekaubanduse kitsendamine erapooletute suhtes pole õiglane ja ka mitte igal juhul otstarbekohane. Nii töötati Pariisi konverentsil 1856. a. välja üldised põhimõtted, mis kuni maailmasõjani olid kõigis sõdades merel peetava majandussõja alusteks. Pariisi deklaratsiooni kohaselt tuli ka vaenlase laeval olev neutraalne kaup vabaks tunnistada, kuna omakoõrda vaenlase kaup oli vaba neutraalsel laeval. Erandiks, mis tingis laeva ja kauba konfiskeerimise, loeti aga mõlemal juhul sõjakonterbant.

Seega peitub küsimuse raskuspunkt just selles, mida lugeda sõjakonterbandiks. XVIII ja XIX sajandil leiame sõjakonterbandi nimestikus peaaegu ainult relvi ja muid otseseid sõjamaterjale, ent mida enam läheneme uuele ajale, seda laimaks paisuvad sõjakonterbandi nimestud. Riikide

ühine katse määrata, missuguseid aineid sõjakonterbandiks lugeda ja mis selleks milgi juhul ei või olla, leidis väljendust 1909. a. Londoni meredeklaratsioonis. Selleks koostati n.-n. „vabade kaupade nimistu“, kuna konterbandikaubad jagati kahte ossa: n.-n. „absoluutne konterbant“, s. o. sõjamaterjalid, ja „konditsionaalne konterbant“, mida võis lugeda konterbandiks vaid siis, kui see oli saadetud vaenlase sõjavägedele. Sealjuures säilitati riikidele õigus viia kaupu ühest kategooriast teise.

Maailmasõja ajal kujunes aga olukord teiseks. Rida aineid, mis seisid „vabade kaupade“ nimistus, nagu puuvill, kumm jne., tunnistati juba esimesil sõja-aastail absoluutseks konterbandiks, kuna samal ajal vahetegemine absoluutse ja konditsionaalse konterbandi vahel minetas oma tähtsuse. Nii kuulutasid liitlased 1915. a. veebruaris toiduained absoluutseks konterbandiks, põhjendades oma sammu sellega, et Saksa maal on riik võtnud kontrolli nende ainete jaotamise üle enda kätte ja et Saksa doktriini kohaselt ei võitle mitte ainult sõjaväed, vaid kogu rahvas. Samuti vangistasid sakslased rea erapooletuid laevu, mis olid teel Inglise sadamasse Saksa konterbandi nimistus konditsionaalseks konterbandiks tunnistatud kaubaga, põhjendusega, et tähendatud laevade sihtsadamais võis asuda Inglise sõjalaevu ning kaubad võisid olla määratud viimastele.

Kuid vähe sellest. Konterbandiks ei loetud mitte ainult otseselt vaenlasele minevaid kaupu, vaid rakendades n.-n. „kogureisi teooriat“, mida on eriti arendanud anglosaksimaad, võtsid liitlased terava kontrolli alla ka neutraalseile riikidele minevad kaubad. Põhjuseks toodi ette, et

kaasaja liiklustehnika arenemisega (raudteed, kanalid jne.) on kaupade transiit erapooletutest riikidest naabruses asuvatesse sõdivatesse riikidesse kujunenud äärmiselt kergeks. Nii konfiskeeriti rida neutraalsetesse riikidesse määratud laevu ja laadumgeid, kusjuures pealegi *onus probandi*, s. o. kohustus tõendada, et kaubad on tõesti määratud neutraalsesse riiki, lasus priisikohtute praktika järgi maailmasõjas kauba-saajal. Nii toimus maailmasõja ajal väiksemate

neutraalsete riikide kaubavahetus peaaegu täiesti meresid valitsevate sõdivate suurriikide surve ja kontrolli all, ning sama on karta ka käesolevas sõjas.

Allpool toome Briti ja Saksa poolt avaldatud konterbandi nimistud. Nagu näha, on need peaaegu identsed ja haaravad suure hulga tähtsamaid maailmamajanduslikus käibes liikuvaid kaupu.

L. V.

Briti sõjakonterbandi

Tingimisi konterbandiks loetakse ka toiduaineid.

Briti konsulaat on teinud teatavaks kaupade nimestiku, mis on kuulutatud sõjakonterbandiks Briti valitsuse poolt. Sellekohaselt loetakse täieliseks konterbandiks:

a) Igasugused relvad, sõjamooni, lõhkeained, kemikaalid ja seadeldised, mida tarvatakse keemilises sõjas, ja masinad nende tootmiseks ja parandamiseks; nende osad; artiklid, mis on vajalised nende tarvitamiseks või mis seda soodustavad; materjalid ja ained nende valmistamiseks; artiklid, mis on tarvilised nende materjalide või ainete tootmiseks või mis seda soodustavad.

b) Igasugused kütteained; kõik abinõud ja vahendid nende transportiks maal, vees või õhus ja nende tootmiseks ja parandamiseks tarvitatavad masinad; nende osad; instrumendid, artiklid või loomad, mis on tarvilised nende tarvitamiseks või mis seda soodustavad. Materjalid ja ained, mida tarvitatakse nende valmistamisel; artiklid, mis on tarvilised nende materjalide või ainete tootmiseks või mis seda soodustavad.

c) Kõik liiklemisabinõud, tööriistad, vahendid, instrumendid, varustus, maakaardid, pildid, paberid ja teised artiklid, masinad või dokumendid, mis on tarvilised vaenuliseks tegevuseks või mis seda soodustavad; nende valmistamiseks ja tarvitamiseks vajalised või seda soodustavad artiklid.

d) Metallraha, väärtmetall kangides, paber-raha, võlakohustustähed; samuti metall, materjalid, müünditemplid, vormid, masinad või muud artiklid, mis on vajalised nende tootmiseks või mis seda soodustavad.

Konterbandiks tingimisi: e) Igasugune toit, toiduained, loomasööt, riietus ja artiklid ning materjalid, mida tarvitatakse nende tootmiseks ja valmistamiseks.

Saksa konterbandi nimestik

Saksa valitsus teeb teatavaks: Saksa valitsus, püüdes kaitsta rahulikku merekaubandust nii laias ulatuses kui vähegi võimalik, kuulutas Saksa 28. augusti priisikorralduse alusel ainult need vaenulisele sõjaväele määratud esemed ja ained relatiivseks konterbandikaubaks, mida vahenditult kasutatakse maa-, mere- või õhurelvastuseks. Pärast seda, kui Briti valitsus siiski koostas relatiivse konterbandikaupade nimestiku, mis ületab kaugelt need raamid, näeb Saksa valitsus end sunnitud olevat relatiivsete konterbandikaupade ulatust laiendama. Seepärast on Saksa valitsus otsustanud kehtima panna järgmise seaduse, mis siin avaldatakse: Art. 1: Konterbandikaubaks (absoluutne (unbedingt) konterband) peetakse järgnevaid esemeid ja aineid, kui need on määratud vaenulisele maa-alale või vaenulisele sõjaväele: 1) igasugused relvad, nende osad ja tarbed (Zubehör), 2) sõjavarustus ja -varustuse osad: pommid, torpeedod, miinid ja teist liiki lasud, nende laskude tulistamiseks või allapildumiseks määratud seadeldised, püssirohi ja lõhkeained, kaasa arvatud lõhkekapslid ja süütevahendid, 3) igasugused sõjalaevad, nende osad ja tarbed, 4) igasugused sõjalennukid, nende osad ja tarbed, lennukimootorid, 5) lahinguautod, soomusautod ja soomusrongid, igasugused soomusplaadid, 6) keemilised lahinguained, nende tulistamiseks või puhumiseks määratud seadeldised ja masinad, 7) sõjalised riietus- ja varustusesemed, 8) teadete-, signaali- ja sõjalised valgustusabinõud ja nende osad, 9) transport- ja liiklemisvahendid, veo-, koorma- ja ratsaloomad, 10) igasugused jõu- ja kütteained, määrdõlid, 11) kuld, hõbe, maksuvahendid, võladokumendid, 12) aparaadid, tööriistad, masinad ja ained, mis on määratud art. 1—11 nimetatud esemete ja saaduste tootmiseks või tarvitamiseks.

Edasi Saksa valitsus on maksma pannud järgmise seaduse: pärast seda, kui Briti valitsus koostas relatiivse konterbandikaupade ni-

mestiku, paigutades sinna toiduained ja teised eluliselt tähtsad kaubad, näeb Saksa valitsus end sunnitud olevat nüüd ka omalt poolt vastavalt talitama. Sedamööda tehakse teatavaks järgmist: Konterbandikaupadeks (relatiivseks konterbandikaubaks) peetakse 28. augusti 1939.

a. priisikorralduse art. 24 eeldustel järgmisi esemeid ja aineid: toiduained (kaasa arvatud eusloomad), maitseained, loomatoit ja riided, esemed ja kangad, mida kasutatakse riiete valmistamiseks. See seadus hakkab kehtima 14. septembril 1939. aastal.

Erakorralisi seadusi, määrusi ja korraldusi

Toor- ja tarbeainetega varustamise korraldamise alal Majandusministrile volituse andmise seadus

(RT 77 — 14. 9. 1939.)

Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina
18. septembril 1939.

I.

§ 1. Majandusministrile antakse elanike, asutiste ja ettevõtete varustamise alal õigus: määrata toor- ja tarbeainete ostu ja müügi korda, samuti alluseid, millele kohaselt toimub nende ainete jaotamine asutiste ja ettevõtete vahel ja väljaandmine elanikele; kohustada ettevõtteid nende ainete tootmise, ostu, müügi, paigutamise ja müügi korralduse allal; korraldada nende ainete müügi hindu; korraldada kaubanduslike ja tööstuslike ettevõtete revideerimist ja järelevalvet; panna ülesandeid riigi- ja omavalitsusasutistele nende ainete jaotamise, elanikele väljaandmise ja müügi korralduse ning revideerimise ja järelevalve alal ning toimetada nende ülesannete täitmise järelevalvet.

Käesoleva seaduse teostamiseks võib Majandusminister anda määrusi ja juhendeid ning teha korraldusi.

II.

Kriminaalseadustilkku täiendatakse § 239¹ järgmises redaktsioonis:

§ 239¹. Süüdlasest selles, et ta ei täitnud toor- või tarbeainete või muu vallasvara tagavarade soetamise või hoidmise või toor- või tarbeainete tootmise, ostu, müügi või müügi hindade või toor- või tarbeainete asutiste või ettevõtete vahel jaotamise või elanikele väljaandmise kohta antud seaduse või määruse eeskirju või seaduslike korraldusi, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle kolme tuhande krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt, kui ta saatis süüteo korda tööstusliku või kaubandusliku ettevõtte pidajana või juhatajana, võtta tööstusliku või kaubandusliku ettevõtte pidamise õiguse

ühelt kuni viie aastani või ka jäädavalt ja mõista temalt tasuraha mitte üle kümne tuhande krooni.

III.

Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 27 p. 1 toodud süütegude loendit täiendatakse Kriminaalseadustilkku § 239¹ ettenähtud süütegudega.

IV.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Eespooltoodud volitusseadus on tingitud erakorralistest aegadest, mis peaksid mööduma, ja seepärast tuleb sellele vaadata kui ajutisele ja vabariigi valitsusele on jäetud õigus otsustada, millal seadus peab kaotama kehtivuse.

Säärase volitusseaduse andmine on tingitud praegusest erakordselt olukorrast, kus võivad tekkida kitsendused kaupade normaalses juureveos, samuti ka toortarbeainete tootmises. Neil kaalutlustel oli tarvis majandusministrile anda erilisi volitusi, et ta võiks keskendatud võimuga korraldada ainete jaotamist ettevõtete vahel ja nende väljajagamist elanikele, et vältida võimalikke takistusi ja häireid majandusel. Samuti võivad erakordsel ajal esile kerkida üksikud ebasoovitavad nähtused tootmises ja kaubanduses, nagu ülemäärased hinnatõusud, kaupade puudus müügil jne. Selleks ongi majandusministrile antud veel volitus normeerida vajalikul korral tarbeainete müügi hindu ja jälgida, et elanikkonna varustamine toimuks põhjendatud hindade alusel.

Toor- ja tarbeainete müügi ja hindade korraldamise määrus

(RT 79 — 1939.)

Antud Majandusministri poolt 14. septembril
1939.

Alus: Toor- ja tarbeainetega varustamise korraldamise alal Majandusministrile volituse andmise seadus (RT 1939, 77, 614).

I.

§ 1. Kaubanduslikel ja tööstuslikel ettevõttele on lubatud müüa toor- ja tarbeaineid, välja arvatud need toor- ja tarbeained, mida müüakse varustuskaartide ja ostulubade järgi, ainult kogustes, mis vastab nende ettevõtete ostjate normaalsele tarvitusele.

§ 2. Keelatud on kõrvaldada müügilt või varjata toor- ja tarbeaineid.

§ 3. Toor- ja tarbeainete põhjendamata hindade tõstmine on keelatud.

§ 4. Ettevõttele olevate toor- ja tarbeainete müük peab toimuma õiglaste hindadega, mis ei või ületada müüdavate ainete tootmisega või soetamisega ühenduses olnud kulusid ühes normaalse vahetasuga.

§ 5. Kaubanduslikud ja tööstuslikud ettevõtted, kes on tõstnud toor- või tarbeainete hindu pärast 1. septembrit 1939, on kohustatud sellest teatama Majandusministeeriumile hiljemalt 7 päeva jooksul, arvates käesoleva määruse jõustumisest, ühes tarvilikkude põhjenduste ja kalkulasioonide esitamisega; samuti on ettevõtted kohustatud teatama Majandusministeeriumile igasugusest toor- või tarbeainete hindade tõstmise tarvidusest hiljemalt 7 päeva enne hinna tõstmist, esitades ühtlasi tarvilikud andmed ja kalkulasioonid.

§ 6. Käesoleva määruse täitmise järelevalve panen politseile ning linna- ja vallavalitsustele, kellel on õigus teostada kontrolli nende tarbeainete laoseisude, müügikorra, hindade ja elanikele väljaandmise alal oma administratiivpiires asuvates ettevõtetes.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Määrus hangeldamise (spekulatsiooni) ja liigkasuvõtmise vastu

§ 1. Keelatud on toiduainete ja muude vajalikkude tarbeasjade, nagu ka sõjavarustuse asjade müügil nõuda ja võtta niisugust hinda, mis on üleliigne ja ei olene nende ainete valmistamisest ja müügi tingimustest.

§ 2. Keelatud on igasugune „ahelkauplemine“ § 1. nimetatud asjadega, s. o. iga ülearuse, asjatu, ainult hinda kõrgendava vahelkaupleja ehk vahetalitaja osavõtmine või juurelaskmine kauba liikumisel valmistaja ning suurkaupleja käest jaotikaupleja ning tarvitaja kätte.

Kaup peab suurkaupleja poolt võimalikult otsekohe ilma mingi vahendita jaotikaupleja

kätte kaubeldama; komisjonääride või muude vahemeeste osavõtmine on lubatud ainult siis, kui nende abi tegelikult tarviline on esiloleva kaubaliikumise ja tingimuste tõttu.

§ 3. Komisjonäärid ja agendid ei tohi oma vahetalituse tasuks § 1. nimetatud asjade ostumüügi juures nõuda ega võtta niisugust hinda, mis on üleliigne ja mis ei olene vahetalituse tingimustest.

§ 4. Keelatud on § 1. nimetatud kaupa, mis juba tarvitamiseks valmis oli seatud, teisenäoliseks kaubaks ümber töötada suurema kasu saamise sihil.

§ 5. Keelatud on § 1. nimetatud asju kaubaliikumisest kõrvaldada hinnatõusu äraootamise sihil.

§ 18. Suurkauplejad, komisjonäärid ja agendid on kohustatud ostjale müüdüd kauba üle välja andma üksikasjalikke arveid, kus ära on tähendatud müüja nimi ja täpisele aadress; jaotikaupleja ja iga ostja kaubanduselisest piirkonnast on kohustatud neid arveid ja kõiki kaubaliikumisesse puutuvaid tõendusi alles hoidma (RT nr. 14/15 1920).

§ 19. Kaubandus-tööstusministril on õigus sundmäärusega kohustada kõiki kauplusepidajaid linnades nende ettevõtete akendele väljapandud ja äriruumides müügiliseatud kaupadel ära tähendada viimaste hinnad või ostjale nähtavale kohale välja panema kaupade hinnakirjad; väljapandud hindadest kallimat hinda ei tohi ostjatele nõuda (RT 197/198 1925).

§ 20. Restoraanide, puhvetite, söögimajade ja muude sääraste ettevõtete omanikud on kohustatud oma äriruumides kõigile nähtaval kohal välja panema kõigile müüdavate toitute ja jookide hinnakirjad ja kinni pidama seal äratähendatud hindadest.

§ 21. Kõik kauplejad on kohustatud ametilistele isikutele, kes selle määruse rikkumisi juurdlevad, ette näitama oma arveid, dokumente ja raamatuid, küsimuste peale andma täpiseid ja õigeid teateid, samuti ka neid isikuid laskma oma ruumide vaatus toime panna.

§ 22. Kauplejad ei tohi oma kaupu müües täiendavaid eritingimusi teha, näit., ostetava kauba juure mõne asja ostmist nõuda jne. (RT 14/15 1920).

Eeloleva määruse vastu eksijad langevad karistuse alla kriminaalseadustiku (Kr. S.) §§ 239—240 järgi, milliste sõnastus on:

§ 239. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta rikkus hangeldamise ja liigkasuvõtmise kohta käivaid seaduse või sundmääruse eeskirju, karistatakse: arestiga mitte üle

kuue kuu või rahatrahviga mitte üle tuhande krooni.

Peale selle kohus võib suudlaselt võtta kauplemise õiguse ühest kuni viie aastani ja aresti määramise korral määrata suudlaselt tasuraha mitte üle kahe tuhande krooni.

Selle süüteo kordamisel karistatakse süüdlasest vangimajaga mitte üle ühe aasta ja tasuraha mitte üle kolme tuhande krooni.

Peale selle võib kohus võtta suudlaselt kauplemiseõiguse ühest kuni viie aastani või ka jäädavalt.

Kr. S. § 240: Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta kõrvaldas toiduainete või muude vajalikkude tarbeainete tagavarad kaubaliikumisest hinnatõusu ootamise sihil, karistatakse: vangimajaga mitte üle 6 kuu ja tasurahaga mitte üle tuhande krooni.

Kaupade väljaveo korraldamise seadus

(RT 74 — 8. 9. 1939). Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina 8. sept. 1939.

I.

§ 1. Vabariigi Valitsusel on õigus vastavalt riigi ja rahvamajanduse tarvidustele:

1) anda määrusi kaupade väljaveo korraldamiseks;

2) keelata üksikute kaupade väljavedu;

3) määrata, et kaupade väljavedu võib toimuda ainult Majandusministri lubade põhjal ja tema poolt määratud allustel.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Kaupade väljaveo korraldamise määrus

(RT 76 — 12. 9. 1939). Antud Vabariigi Valitsuse poolt 9. septembril 1939.)

Alus: Kaupade väljaveo korraldamise seaduse § 1 (RT 1939, 74, 580).

I.

§ 1. Kuni edaspidiste korraldusteni võib kaupade väljavedu Eestist toimuda ainult Majandusministri lubade põhjal ja tema poolt määratud allustel.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

*

Kaupade väljaveo korraldamise seadusega on Vabariigi Valitsusele antud erakorralised volitused

kaubavahetuse korraldamiseks vastavalt riigi ja rahvamajanduse tarvidustele. Vabariigi Valitsusel on õigus oma määrustega keelata ja korraldada kaupade väljavedu, võttes selleks tarbe korral tarvidustele lubade süsteemi.

Laevade kasutamise ja käsutamise kiitsendamise seadus

(RT 74 — 8. 9. 1939.)

Antud Vabariigi Presidendi poolt dekreedina 8. septembril 1939.

I.

§ 1. Majandusministril on õigus kokkuleppel Teedeministriga kindlaks määrata laevasõiduteed kõigi kui ka üksikute laevade kohta.

§ 2. Korrapäraste laevalinide pidamiseks teatavate Eesti ja teatavate välisriigi sadamate vahel on vajalik Majandusministri luba.

§ 3. Majandusministril on õigus keelata Eesti laevadel sõitu seesuguse riigi sadamasse, kus kehtivate korralduste või talitusviiside tõttu võidakse laevu kinni pidada või sundkasutamisele võtta.

§ 4. Majandusministril on õigus kohustada laevaomanikke või laevajuhte vedama teatavaid kaupu. Kui veotasu kohta kokkulepet ei saavutata, määratakse õiglase tasu kindlaks komisjoni poolt, kes koosneb kahest Majandusministeeriumi, ühest Teedeministeeriumi ja kahest Kaubandus-Tööstuskoja esindajast. Komisjoni esimehe määrab Majandusminister komisjoni liikmete hulgast.

Laevaomanikul, samuti laevajuhil on keelatud sõlmida veolepinguid, mis võiksid takistada Majandusministri poolt määratud ülesannete täitmist.

§ 5. Eesti laevade ja muude ujuvabinoode, samuti nende murdosade võõrandamine välisriikidele või välismaalastele võib toimuda üksnes Majandusministri loal.

II.

Kriminaalseadustikku täiendatakse § 176¹ järgmises redaktsioonis:

§ 176¹. Süüdlasest selles, et ta Majandusministri loata võõrandas Eesti laeva, muu ujuvabinoõ või nende murdosa välisriigile või välismaalasele, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kahe aasta.

Samal karistusel alla langeb laevaomanik või laevajuht, kes on süüdlane selles, et ta ei täitnud Majandusministri poolt temale pandud kohustust kaupade veo alal.

III.

Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 27 p. 1 toodud süütegude loendit täiendatakse Kriminaalseadustiku § 176¹ ettenähtud süüteoga.

IV.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Seletuskirjas eeltoodud seaduse kohta märgitakse, et tekkinud sõjaoalukorra ja Eesti erapooletuse tõttu on oluliselt muutunud väliskaubanduse ja laevaliikluse tingimused Eesti ja välismaa sadamate vahel, mispärast on tarvilik anda majandusministrile laiemaid volitusi väliskaubanduse ja laevade liiklemise korraldamiseks. Sellest tingituna tuleb riigi ja rahvamajanduse huvides kitsendada Eesti laevade kasutamist ja käsutamist, samuti ka korraldada Eesti ja välismaa sadamate vahel uusi laevasõiduteid, mida mööda juhtida kaubavahetust Eesti ja välismaa vahel.

Sõjaohu kindlustuse tagamine

Vabariigi Valitsuse otsus 9. septembril 1939.
(RT 76 — 1939):

1. Eesti väliskaubanduse ja laevade liiklemise takistamatuks jäätikamiseks lubada Majandusministril kasutada Rahvamajanduse Ellustamise Fondi ressurssi kuni 5 miljoni krooni ulatuses sõjaohu kindlustuse tagamiseks.

2. Sõjaohu kindlustuse tagamisel on Majandusministril õigus sõlmida kokkuleppeid kindlustusseltsidega. Riigile tagatisega võetud sõjaohu riisiko vähendamiseks on Majandusministril õigus riigile võetud riisikut kas täielikult või osaliselt edasi kindlustada.

3. Majandusminister määrab igal üksikul juhul tagatise andmise tingimused ning preemia suuruse tagatise saamiseks, informeerides sellest Vabariigi Valitsust.

Kõik tagatise saamiseks laekunud preemiad kantakse Rahvamajanduse Ellustamise Fondi eriarvele Keskkassas, milliselt eriarvelt tasutakse ka selle toimetusega ühenduses olevad asjaajamise kulud.

4. Tagatise andmine toimub Majandusministri poolt selleks määratud komisjoni ettepanekul.

Vabariigi Valitsuse eespooltoodud otsuse kohaselt sõlmiti neil päevil Majandusministri L. Sepa ja transportalal tegutseva kaheksa suurema Eesti kindlustusseltsi vahel leping kaupade ja laevade kindlustamiseks sõjariisiko vastu. Kindlustusseltsid moodustavad omavahel ühise keskuse nimega „Eesti Pool“. Sõjariisiko vastu kindlustamisel kindlustusseltsid võtavad vastu kindlustusi nii laevade kui ka kaupade alal ja annavad need edasi „Eesti Poolile“, kes omakorda saab riigilt tagatise edasikindlustamise toimetamiseks.

Sõjariisiko vastu kindlustamise komisjoni kuuluvad esimehena majandusministri abi E. Venedelin, esimehe asetäitja majandusministri abi A. Keller, liikmetena — krediidi ja kindlustusasutuste inspektuuri peainspektori abi A. Kukk, Veeteede Talituse direktor E. Avik ja kindlustustegellane dir. A. Orav.

Sõjaohu kindlustuste andmise kord

§ 1. Kindlustusettepanekuid sõjaohu kindlustuse saamiseks laeva- ja kaubaomanikelt võtavad vastu järgnevad „Eesti Pooli“ kuuluvad kindlustusseltsid:

Kindlustus-aktsiaselts „Eesti Lloyd“,
Eesti Kindlustus-Aktsiaselts „Polaris“,
Põhja Kindlustus-Aktsiaselts,
Kindlustus-Aktsiaselts „Eesti Union“,
Kindlustus-Aktsiaselts „Hansa“,
Eestimaa Kindlustus-A/S. „EKA“,
Ühistegelik Kindlustusselts „Eesti“,
Eesti Ühistegelik Kindlustus-Keskselts.

§ 2. Kindlustusvõtja avalduses laeva kasko sõjaohu kindlustuse saamiseks tuleb märkida:

- 1) laeva nimetus ja tema peaadmed;
- 2) missuguste sadamate ja vahesadamate vahel toimub reis;
- 3) millal reis algab;
- 4) mis laadungiga;
- 5) missuguses kindlustusasutises on laev kindlustatud hariliku ohu vastu ja missugustel tingimustel;
- 6) kindlustussumma;
- 7) mis aja peale laev on kindlustatud;
- 8) laeva hinded summa hariliku ohu kindlustamisel;
- 9) laeva väärtus laevaomaniku raamatute järgi ja
- 10) laevaomaniku laevahinne avalduse esitamise ajal.

§ 3. Kindlustusvõtja avalduses sõjaohu kindlustuse saamiseks kodumaa laevadel veetavate kaupade kohta tuleb märkida:

- 1) laeva nimetus, millel kaubad veetakse ja tema peaadmed;
- 2) missuguste sadamate ja vahesadamate vahel toimub kaubavedu;
- 3) kaupade faktuuri väärtus;
- 4) prahiraha summa ja kas praht on ette makstud;
- 5) missuguses kindlustusasutises on kaubad kindlustatud hariliku ohu vastu;
- 6) kindlustussumma.

§ 4. Kui kaubad veetakse välismaa laeval, siis tuleb lisaks § 3 nimetatud andmetele esitada andmed laeva päritolu (missuguse lipu all sõidab), vanuse, tonnaaži kohta ja muud tarvilikud andmed.

§ 5. Kindlustusvõtja avalduses sõjaohu kindlustuse saamiseks kodumaa laevadele sadamas seismise ajal tuleb märkida: sadama nimetus, kus laev seismas ja kõik teised andmed, mis loetletud § 2.

§ 6. Kindlustusvõtja avaldus laeva meeskonna asjade kindlustuseks sõjaohu vastu tuleb märkida:

- 1) laeva nimetus ja tema peandmed;
- 2) laevapere koosseis ja liigitus munsterrolli järgi;
- 3) kõik andmed, mis loetletud § 2.

§ 7. Kindlustusvõtja avalduses prahirahade, charterprahi (laevaüür), laadimise ja lossimise kulude, avariimaksude, bodmeri nõudmiste ja muude huvide kohta kindlustuse saamiseks kodumaa laevadel tuleb märkida:

- 1) laeva nimetus ja tema peandmed;
- 2) missuguste sadamate ja vahesadamate vahel toimub reis;
- 3) millal reis algab;
- 4) missuguses kindlustusasutises huvi on kindlustatud hariliku mereohu vastu;
- 5) missuguse summa eest;
- 6) huvi tegelik väärtus.

§ 8. Kindlustusvõtja avalduses laeva esemete ja tarbeainete sõjaohu kindlustuse saamiseks kodumaa laevadel tuleb märkida andmed, mis on ette nähtud § 2, kohaldatult laeva esemete ja tarbeainete kohta.

§ 9. „Eesti Pool“ saanud kindlustusvõtja avalduse kontrollib selles esitatud andmed, hindab kindlustatava objekti, määrab kindlustussumma, nõuab tarviduse korral täiendavaid andmeid ning esitab asjatoimetuse Majandusministrile sõjaohu kindlustuse komisjoni kaudu avalduse juures ühes kahe ärakirjaga.

§ 10. „Eesti Pooli“ avaldus peab sisaldama kõiki Majandusministeeriumi poolt nõutavaid andmeid.

Avaldus kirjutatakse alla kõikide „Eesti Pooli“ kuuluvate kindlustusasutiste poolt või nende ühise voliniku poolt.

§ 11. Sõjaohu kindlustuse komisjon vaatab läbi esitatud tagatissaamise avalduse ja teeb ettepaneku Majandusministrile tagatise suuruse ja preemiamäära kohta.

§ 12. Kindlustussumma sõjaohude puhul ei tohi ületada vastavat riski tavaliste mereohude puhuks kehtivast kindlustussummast ja kasko-kindlustuse puhul ei tohi olla suurem kui 85%.

§ 13. Majandusministri otsus jääb sõjaohu kindlustuse komisjoni asjatoimetuse juurde. Ärakiri Majandusministri otsusest ühes „Eesti Pooli“ avalduse juures esitatud lisadega antakse „Eesti Pooli“ esindajale vastava poliisi väljandmiseks. Teine ärakiri otsusest antakse Majandusministeeriumi rahandusosakonnale antud tagatise arvestamiseks.

§ 14. Kahjude tekkimisel esitab „Eesti Pool“ kindlustusvõtja avalduse ühes kahjude kindlaksteemise materjaliga sõjaohu kindlustuse komisjonile, kes pärast asjaolude selgitamist teeb ettepaneku Majandusministrile tagatud kahjutasu väljamaksmiseks.

Väliskohustuste ja nõudmiste registreerimise määrus

(RT 74 — 1. 9. 1939.)

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 8. septembril 1939.

Alus: Kapitalide väljaveo tõkestamise, nende Eestisse toomise ja Eesti rahvamajandusele kindlustamise seadus (RT 1934, 1, 5).

I.

§ 1. Kõik isikud ja asutised, kaasa arvatud välismaiste ettevõtete siinsete osakondade vastutavad juhatajad, on kohustatud teatama Eesti Pangale hiljemalt 20. septembriks 1939:

- 1) välismaal asuvate kreditoride ja deebitoride, samuti ka Eestis asuvate välismaalastest kreditoride ja deebitoride nimed ja elu- ning asukohad;
- 2) kohustuste ja nõudmiste summa, selle tekkimise aja ning alused;
- 3) kohustuste ja nõudmiste täitmise tähtajad ja tingimused; kohustuste ja nõudmiste uuendamise (moratio) korral ka endiste kohustuste ja nõudmiste alused ja tähtpäevad.

Üksikukohustused ja nõudmised, mis ümberarvutatult Eesti krooni desse ei ületa 1.000 krooni, tuleb üles anda kokkuarvutatud üldsummana ja liigitatult niikide järgi.

Isikud ja asutised, kellede kohustused ja nõudmised kogusummas ei ületa ümberarvutatult 500 Eesti krooni, on vabastatud ülesandmisest.

§ 2. Eesti Pangal on õigus § 1 kohustatuilt nõuda täiendavaid andmeid nende nõudmiste ja kohustuste kohta; samuti on Eesti Pangal õigus andmete esitamise tähtaega neile pikendada.

§ 3. Uute kohustuste ja nõudmiste tekkimisel on debitorid (ja kreditorid kohustatud neist teatama Eesti Pangale ühe nädala jooksul.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Maailmas praegu kehtiva erakorralise olukorra tõttu on katkenud normaalne majanduslik läbikäimine üksikute miikidega, kusjuures on tingimata vajalik liikvideerida eelnenud majanduslikus läbikäimises tekkinud välisnõudmisi ja -kohustusi, et kindlustada sel teel Eesti rahvamajandusele kuuluvaid välismaal asetsevaid kapitali. Välisnõudmiste realiseerimise korraldamiseks on aga esijoones tarvilik omada selget ülevaadet välisnõudmiste ja -kohustuste iseloomust, ulatusest ja suunast, milleks osutus vastavate eeskirjade andmine tarvilikuks.

Puutumata tagavarade realiseerimise kord

Ühenduses tarbeainete tagavarade soetamise seaduse eeskirjade teostamisega on majandusministri poolt ettevõttele kohustuseks tehtud tarbeainete tagavarade soetamine ning hoidmine selleks ettenähtud normide piires, kusjuures tarbeainete tagavarade soetamise seaduse teostamise määruse § 7 (RT 1939, 57, 474) kohaselt võiakse puutumata tagavarasid kasutada ainult majandusministri loal ja tema poolt määratud korras.

Arvestades ostjaskonna vajadusi on majandusminister mõningatel eriti põhjendatud juhtudel vastu tulnud üksikutele sellekohastele sooviavaldustele ning on annud loa puutumata tagavarade kasutamiseks müügilubade väljaandmise teel. Selle tulemusena on viimastel päevadel ostjaskonna poolt majandusministrile esitatud hulgana igasuguseid sooviavaldusi ostuloo saamiseks mitmesugustelt puutumata tagavarade hoidmiseks kohustatud ettevõtetelt. Nende sooviavalduste rahuldamisel pannakse edaspidiseks puutumata tagavarade kasutamise lubade väljaandmise alal kehtima alljärgnev kord:

Isikud ja asutused, kes soovivad kaubanduslikelt ettevõttele osta viimaste poolt puutumata tagavaraks hoitavaid tarbeaineid, esitavad vastava sooviavalduse sellele ettevõttele, kust nad

soovivad osta vastavaid tarbeaineid. Tähendatud ettevõtte, selgitanud iga üksiku ostu hädavajalise iseloomu, teatab ostjaskonna sooviavaldused oma üldises avalduses Majandusministeriumile. Nimetatud avaldused tuleb esitada iga tarbaine kohta eraldi, selleks ettenähtud vormis, mis on saadaval Majandusministeriumis, kusjuures nende avalduste esitamine Majandusministeriumile on lubatud igal ettevõttel mitte tihedamini kui üks kord päevas, soovitatult aga veel harvemini. Avaldusel tuleb täita ning alla kirjutada peale algkirja ka avalduse teisend. Avaldused tempelmaksustatakse kr. 1.20 määral poognalt.

Esitatud avalduste suhtes teeb otsused majandusminister. Ministri otsuste põhjal antakse vastavad müügiload välja avalduse esitanud ettevõttele, mitte aga üksikuile ostjale. Müügiloo moodustab ettevõtte poolt esitatud avalduse teisend. Saadud müügiload on ettevõtte kohustatud puutumata tagavarade seisu kontrollimiseks alal hoidma ning kontrolli teostavaile Majandusministeriumi ametnikele varustatuna ostja poolt allakirjutatud märknega kauba kättesaamise üle sellekohasel nõudmisel esitama.

Suhkrumüügi normide ja suhkruhinna määrus

(RT 79 — 1939.)

Antud Majandusministri poolt 14. septembril 1939.

Alus: Toor- ja tarbeainetega varustamise korraldamise alal Majandusministrile volituse andmise seadus (RT 1939, 77, 614).

I.

§ 1. Suhkrumüügi varustuskaardi kupongi nr. 1 alusel luban müüa suhkrut septembri- ja oktoobrikuu jooksul igale elanikule 1200 grammi.

Kupong nr. 1 on kehtiv kuni 1. novembrini 1939.

§ 2. Riigi- ja omavalitsusasutistele ning suur- ja kesk-tööstusettevõttele, kes oma tegevuses või tootmise alal suhkrut vajavad, määrab normi igal üksikul juhul Majandusministerium suhkrumüügi ostuloo väljaandmisel.

§ 3. Haiglale, söögi- ja võõrastemajadele, kohvikutele ja muudele sarnastele asutistele või ettevõttele, samuti väike-tööstusettevõttele, kes oma tegevuses või tootmise alal vajavad suhkrut, määrab normi igal üksikul juhul vastav linna-

või vallavalitsus, võttes arvesse asutiste ja ettevõtete valikkust, nende tagavarasid ja senist normaalset suhkru tarvitust. Ostuload antakse kuni ühe kuu vajaduste rahuldamiseks.

§ 4. Suhkru hinnaks jaotimüügil määrان Tallinna ja Nõmme linnas 50 senti kg, saartel kuni 53 senti kg ja mujal kuni 52 senti kg, vastavalt kohaletoimetamise kuludele.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Suhkru ostu- ja müügi korra määrus

(RT 79 — 1939.)

Antud Majandusministri poolt 14. septembril 1939.

Alus: Toor- ja tarbeainetega varustamise alal Majandusministrile volituse andmise seadus (RT 1939, 77, 614).

I.

§ 1. Suhkru ost ja müük on lubatud ainult varustuskaartide ja ostulubade alusel käesolevas määruses ettenähtud korras.

§ 2. Suhkru ostmiseks isiklikuks tarvituseks annavad linna- ja vallavalitsused nende administratiivpiires asuvatele elanikele välja varustuskaardid (vorm nr. 1).

Varustuskaartide saamiseks esitab maja või talu valdaja või tema asetäitja — linnades koos majaraamatuga — linna- või vallavalitsusele oma allkirjaga varustatult maja või talu elanike nimekirja (vorm nr. 2) kahes eksemplaris linna- ja vallavalitsuse poolt neile kättetoimetatud plankidel.

Pärast elanike nimekirja kontrollimist majaraamatu või muude andmete järgi annab vastav linna- või vallavalitsus maja või talu valdajale nimekirja kohaselt välja vastava arvu varustuskaarte koos elanike nimekirja ühe eksemplari, võttes varustuskaartide väljaandmise kohta maja või talu valdajalt allkirja nimekirja teisel eksemplari ja märkides ühtlasi mõlemale nimekirja-eksemplarile väljaantud varustuskaartide numbrid.

Maja või talu valdaja või tema asetäitja täidab varustuskaardid nõutud andmetega ja annab need kätte leibkonnapeadele allkirja vastu tema käes oleval elanike-nimekirja eksemplari, kuhu

ta märgib ühtlasi ka väljaantud varustuskaartide numbrid.

Maja või talu valdajast või tema asetäitjast mitteolenevatel põhjustel välja andmata või kasutamata jäänud varustuskaardid antakse vastavale linna- või vallavalitsusele tagasi hiljemalt 2 nädala kestel, arvates kaartide väljavõtmisest.

Igal elanikul on lubatud välja võtta ainult üks varustuskaart. Selle eeskirja täitmise eest on vastutav leibkonnapea.

Linna- ja vallavalitsused peavad varustuskaartide kohta registrit, millest selguks varustuskaartide kättesaamine ja väljaandmine numbrite ja kuupäevade järgi. Varustuskaartide väljaandmise tõendusdokumentideks on vastavad elanike-nimekirjad (§ 2 kolmas lõige).

§ 3. Varustuskaartide plankide valmistamise kulude katteks võtavad linna- ja vallavalitsused igalt varustuskaardilt 2 senti, millest pool jääb vastavale linna- või vallavalitsusele varustuskaartide väljaandmisega seotud kulude katteks, kuna teine pool kantakse riigitulude arvele ptk. XIX § 2 — varustuskaartide valmistamise kulude katteks.

§ 4. Asutistele ja ettevõtetele, kes oma tegevuse või tootmise alal vajavad suhkrut, annavad ostulubasid (vorm nr. 3) välja:

1) riigi- ja omavalitsusasutistele ning suur- ja kesk-tööstusettevõtetele — Majandusministeerium;

2) haiglatele, söögi- ja võõrastemajadele, kohvikutele ja muudele sarnastele asutistele ja ettevõtetele, samuti väike-tööstusettevõtetele vastavalt nende asukohale — linna- või vallavalitsused.

Vastavas sooviavalduses peab olema märgitud suhkru kogus, senine normaalne aasta-, kuu- või hooajatarvitus ning milleks suhkrut vajatakse.

Käesoleva paragrahvi p. 2 korras väljaantud ostulubade kohta esitavad linna- ja vallavalitsused aruanded Majandusministeeriumile. Aruanne tuleb esitada eelmise kuu kohta iga järgmise kuu 10. päevaks ja selles tuleb tähendada peale eelmises lõikes loetletud üksikasjaliste andmete väljaantud koguste kokkuvõtte.

§ 5. Linna- ja vallavalitsused peavad ostulubade väljaandmise kohta registrit, millest selguks ostuloo saaja, tema aadress, aine nimetus ja kogus ning ostuloo number ja väljaandmise aeg.

§ 6. Varustuskaartide alusel on lubatud müüa ainult jaotimüügi ettevõtetele.

Jaotumuuja on kohustatud suhkrumuugil ostjalt ara võtma varustuskaardi vastava kupongi. Vastava avalduse (vorm nr 4) esitamisel ettevõtte saab varustuskaartide kupongide vastu kohalikul linna või vallavalitsuselt ostuloo (vorm nr 3) — ostmiseks ettevõttele, kes suhkrut sisse veavad või muuvad hulgi. Ostuluba võidakse välja anda ainult kogusele, mille ulatuses oli esitatud varustuskaartide kuponge.

Vallavalitsusel on õigus, kui see on tarvilik elanikkonna normaalseks varustamiseks, välja anda ostuluba ka suuremale kogusele kui on esitatud varustuskaartide kuponge — tingimusel, et suurendatud koguste kohta ostuloo saaja esitab varustuskaartide kupongi hiljemalt 7 päeva kestel.

§ 7 Ettevõttele, kes muuvad suhkrut hulgi, kuid seda ise sisse ei vea, on õigus jaotumuugettevõttele või teistele ettevõttele ja asutistele muudud suhkru vastu saadud ostulubade alusel osta oma laotagavarade taendamiseks suhkrut

ettevõttele, kes seda sisse veavad. Ostuload jäävad ettevõttele, kes suhkrut sisse veavad, tõendusdokumentideks.

§ 8 Varustuskaartide ja ostulubade alusel on lubatud muua parast jooksvate tagavarade aramuumist ka puutumatu tagavarasid, kui Majandusminister ei ole temud teissugust korraldust.

§ 9 Ettevõtted, kes suhkrut sisse veavad või muuvad hulgi, on kohustatud hiljemalt 2 päeva kestel, arvates kaesoleva maaruse jõustumisest, esitama andmeid Majandusministeeriumile suhkrutagavarade seisuga kohta neis ettevõttes kaesoleva maaruse jõustumisel.

§ 10 Järelevalve kaesoleva maaruse täitmise üle panemisele, linna ja vallavalitsusele, kellele on õigus teostada kontrolli nende tarbete laoseisude, muugi korra, hindade ja elanikele väljaandmise alal vastavalt nende administratiivpiires asuvates kaubanduslikes ja tootushkes ettevõttes ja § 4 p 2 nimetatud asutistes.

Vorm nr 1

VARUSTUSKAART
SUHKRU
ostmiseks

B 838780 *

1. Kaardi omanik: } (ees ja perekonnanimi) -
2. Elukoht: (linn või maakond ja vald) (tänav ja maja ning korteri nr või talu)
3. Kaart välja antud linna- või vallavalitsuse poolt.

Varustuskaardi kasutamise tingimused.

1. Suhkru koguse, mille ostmiseks kupong on määratud, samuti kupongi maksvuse tahtaja määrab Majandusminister.
2. Enne kupongi esitamist tuleb sellele kirjutada varustuskaardi number.
3. Suhkru muumisel on muuja kohustatud vastava kupongi ära võtma.
4. Varustuskaart ilma väljaandva omavalitsuse nimetuseta ja ilma tema pitserrita ei ole maksev.
5. Varustuskaardi kupong ilma kaarti esitamata ei ole maksev.

Varustuskaardi
väljaandja

omavalitsuse
pitseer

Varustuskaardi
väljaandja

omavalitsuse
pitseer

Varustuskaardi
väljaandja

omavalitsuse
pitseer

Suhkru varustuskaardi
nr. B
kupong nr 1

Suhkru varustuskaardi
nr. B
kupong nr 2

Suhkru varustuskaardi
nr. B
kupong nr 3

Suhkru varustuskaardi
nr. B
kupong nr. 4

Suhkru varustuskaardi
nr. B
kupong nr. 5

Suhkru varustuskaardi
nr. B
kupong nr 6

Vorm nr. 2
Lisa § 2 juurde.

linna-
valla- valitsusele.

(linn või maakond ja vald)

(tänav ja maja nr või talu)

(maja või talu valdaja nimi)

E l a n i k e n i m e k i r i .

Palun välja anda suhkru-varustuskaardid minu majas talus elavatele järgmistele isikutele:

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Korteri nr	Millal ja kust tulnud	Varustuskaardi nr.	Allkiri varustuskaardi vastuvõtmise kohta	Märkmeid

Vastu võtnud varustuskaardid

nr.

„ “ 19 (Maja või talu valdaja või tema asetäitja allkiri)

(Maja või talu valdaja või tema asetäitja allkiri)

Vorm nr. 3.
Lisa § 4 ja 6 juurde.

Ostulubasid
väljaandva asutise
nurgatempel.

O S T U L U B A .

(ettevõtte või asutise nimetus ja asukoht)

Selle ettenäitajal

on lubatud osta kg suhkrut.

(allkirjad)

(Jaotimüügi ettevõtte nimetus ja aadress)

Vorm nr. 4.
Lisa § 6 juurde.

A v a l d u s

linna-
valla- valitsusele.

Esitan siinjuures varustuskaartide alusel müüdud ainete äramüümise tõenduseks varustuskaartide kupongid, millede vastu palun välja anda ostuloa alljärgnevalt:

Jrk. nr.	Aine nimetus	Kupongide arv	Müüdud aine kogus kg	Ostetava aine kogus kg	Allkiri ostuloa kättesaamise kohta

Lisa: Varustuskaartide kupongid aruandes näidatud arvul.

Märkus: Kupongid tuleb esitada korraldatud pakides, suurema arvu puhul 25 tk. pakis, hiljemalt 2. päeval pärast kupongi maksvuse tähtaja lõppu.

” “ 19

(allkiri)

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt

Kaubandus-tööstuskoja esimehe J. Puhk'i jutuajamine ajakirjanikele

Reedel, 15. septembril s. a., andis Kaubandus-tööstuskoja esimees Joakim Puhk jutuajamise ajakirjanduse esindajaile. Jutuajamisel puudutas koja esimees akuutsemaid päevaküsimusi kaupadega varustamise alal, avaldades ühtlasi majandusringkondade seisukohti neis küsimusis.

Eesti kroon Rootsi krooni alusele

Teatavasti oli seni Eesti krooni kurss seotud Inglise naela kursiga. Soovides mitte siduda rahakursi sõjas oleva riigi rahakursiga otsustas Eesti Panga nõukogu määrata noteeringud alusel, et Eesti kroon on üheväärtuslik Rootsi krooniga.

Kaubandusliku transpordi komisjon

Majandusministeeriumi juure on loodud kaubandusliku transpordi komisjon, mille ülesandeks on teede ja võimaluste leidmine ohutu ja püsiva kaubavahetuse alalhoidmiseks välisriikidega.

Kaubandus-tööstuskoja esindajaks nimetatud komisjoni valiti koja juhatusel poolt kaubanduse impordi alal Joakim Puhk ja asemikuks Johann Rumberg, laevanduse alal Heinrich Neuhaus, asemikuks Oskar Tiedemann, tööstusliku ekspordi alal Juhan Kuk, asemikuks Alfred Sinisoff.

Väliskaubanduse büroo

Sõjaoludest tingitud muutunud olukorra tõttu nõuavad erilist hoolt ja tähelepanu väliskaubandusega seoses olevad küsimused. Seda silmas pidades leidis Kaubandus-tööstuskoja juhatus olevat tarviliku luua koja juure erilise väliskaubanduse büroo. Selleks kokkukutsutud nõupidamisel valiti büroo esimeheks Kaubandus-tööstuskoja esimees Joakim Puhk, liikmeiks J. Kuk, N. Essen, P. Mägi, A. Kütt, B. Meyer, K. Vellner, H. Neuhaus, P. Kurvits, J. Põdra ja J. Rumberg.

Sisseostukeskused loomisel

Importküsimumuste tõhusamaks lahendamiseks ja tööstuste toorainetega varustamise korraldamiseks on Kaubandus-tööstuskoja algatusel loodud alljärgnevad keskused:

Tekstiiltoorainete alal Üleriikliku Tekstiiltöösturite Ühingu poolt Tekstiiltoorai-

nete sisseostu korraldava komitee, koosseisus J. Kuk, A. Schipai, O. Kilgas, V. Menning, V. Simsimart ja E. V. Saks.

Metallide muretsemise alal Kaubandus-tööstuskoja IV sektsiooni poolt Metallide sisseostu büroo, koosseisus M. Essen, A. Ehvert ja A. Kimberg.

Keemia-toorainete muretsemiseks on lähem koostöö praegu loomisel Eesti Keemiatöösturite Ühingu poolt.

Toorainetega varustamise küsimused on kõne all ka maiusainete tööstuse alal Üleriiklikus Maiustustöösturite Ühingus ja trükitööstuse alal Eesti Trükitöösturite Ühingus.

Kaubanduslikul alal on praegu vajaliste keskkuste organiseerimine kaalumisel. Üleriikliku Riidekaupmeeste Ühingu juhatusel poolt on importküsimumusis valitud usaldusmeheks N. Teiste ja asemikuks V. Einborn.

Teistest kaubanduslikest importööridest suhkurimportijail on Kaubandus-tööstuskoja andmeil otsene kontakt Majandusministeeriumiga juba loodud, kuna soolaimportööride usaldusmeheks on valitud H. Peetrimägi ja asemikuks A. Priima.

Kaubandussektsoonide täiskogude ühine koosolek

Kaubandus-tööstuskoja II ja III sektsioonide täiskogu ühine koosolek peeti 11. septembril s. a., kus arutusel olid erakorralisest ajast tekkinud kaubandusesse puutuvad küsimused. Päevakorras olnud küsimusi kõiki pidid kaaludes asuti muuhulgas järgmistele seisukohtadele:

Tuleb pidada õigustatuks, et müügihinnad neilt kaupadelt, milliseid meie välismaalt impordime, ja milliste hinnad välismaal tunduvalt on tõusnud, kui ka neilt kaupadelt, milliseid küll kodumaal valmistatakse, kuid milliste hindu kodumaa tööstus märksa on tõstnud, reviderimisele võetakse.

Igasugused tõelised spekulatiivsed nähted praegusel erakorralisel ajal tunnistada täiesti lubamatuks ja kaupmeeskonna prestiiži ja tuleviku tegutsemise võimalusi tõsiselt ohustavaks.

Kiideti heaks väliskaubanduse korraldamiseks koja juhatusel algatus ühistest sisseostudest ja ühisest ekspordist huvitatud äriühingute koondamine. Samal ajal aga peeti tarvilikuks, et senistele importööridele ja eksportööridele, kui need iseseisvalt suudavad oma ostusid ja müüke sooritada ja kaupu kohale toimetada, ei tehtaks selleks takistusi.

Võttes arvesse meie pankade tervet seisukorda peeti tingimata tarvilikuks, et pangad ei piiraks normaalselt ärivekslite diskontot, vähemalt, et see ei sünniks järsku, vaid väga aegamööda, andes sel teel äriiringkondadele võimalust häireteta oma krediite vastavalt kokku tõmmata.

Pidades põhimõtteliselt küll soovitavaks kaubakrediidi tähtaegade lühendamist leiti, et see ei peaks toimuma aga liiga järsku, vaid aegamööda, andes võimalust seniste kohustuste õien-damise kõrval ka uute kaupade saamist krediidi, kuigi vast senisest lühematähtajalise, peale.

Ainult sularaha vastu müügi rakendamine kodumaa tööstuste poolt, kui see tingimata tarvilikuks osutub, võiks sündida ikkagi ainult pikka-mööda ja häireid tekitamata.

On hädatarvilik, et hulgimüüjad oma kaupu võimalikult takistamata jaekauplustele annaksid, tarviduse korral realiseerides Majandusministeeriumi loal osa oma puutumata tagavaradest, et jaekauplustes ei tekiks kaupade puudust ja sellega ostjaskonnas asjatult ärevust.

Veel leiti, et kojale ja kaupmeeskonnale langevate erakordsete ülesannete tõttu tuleb ajutiselt edasi lükata mõned algatused kaupmeeskonna kutseoskuse töstmise alal. Seega on edasi lükatud ka käesoleval sügisel ettenähtud loengud kaupmeeskonnale.

Sõja-lisahüvituste maksmine meremeestele

13. sept. sõlmiti laevaomanike ja laevapere organisatsioonide vahel kokkulepe sõja-lisahüvituste maksmise kohta Eesti laevades. Kuni praeguseni on selle kokkuleppega ühinenud 102 laeva ca 170.000 br.-reg.-tn.

Kokkuleppe sisu on lühidalt järgmine:

Sõja-lisahüvitused arvestatakse 1938/39. a. kohta kokkulepitud põhipalgast, arvesse võtmata

ületunde, toiduraha, tantjeeme ja muud säärast, ning maksetakse järgnevail aluseil:

1) Kalendrikuu eest, mil laev käis sõjasoleva riigi sadamas Euroopas, Põhja-Aafrikas või põhjapoolses Lääne-Aafrikas kuni Kap Verdenni — sõja-lisahüvitus 150%.

2) Kalendrikuu eest, mil laev käis kas Kanada idaranniku, Hiina või teisis sadamais, peale nende, mis on nimetatud käesoleva kokkuleppe punktides 1, 3 või 4 — sõja-lisahüvitus 100%.

3) a) Kalendrikuu eest sõitudel Põhja- ja Lõuna-Ameerika, India ja Vaikse ookeani sadamate vahel või sadamaisse (ida pool Healootuse maanina) või Põhja-Jäämere ja Valge mere sadamate vahel (ida pool Nord-Kapi), kui laev viimasel juhul sel kalendrikuul ei sõida lõuna poole 65° põhjalaiust Atlandi ookeanis — sõja-lisahüvitus 50%.

b) Kalendrikuu eest välissõitudel Soome, Riia ja Botnia lahe sadamate vahel kuni Stokholmini, viimane kaasa arvatud — sõja-lisahüvitus 50%.

4) Kalendrikuu eest sõitudel Eesti sadamaist Soome sadamaisse või vastupidi Soome lähel Hangöst Vene piirini, esimene kaasa arvatud, ja Eesti sadamaist Läti sadamaisse Irbeni väinani või vastupidi, lisatasu ei makseta, kuid maksetakse laevaomanike ja laevapere organisatsioonide vahel kokkulepitud ligisõidupalgad.

Kui laev samas kalendrikuus sõidab sadamaisse, kus sõja-lisahüvituse määrad on mitmesugused, võetakse arvesse kõrgeim määr.

Neis sadamais viibimisel, mis on toodud käesolevas kokkuleppes p. 1) all, on sõja-lisahüvitus sama mis sõidul neisse sadamaisse. Muis välismaa sadamais viibimisel tasutakse ülalttoodud sõja-lisahüvitused täiel määral 10 päeva eest ja veel järgneva 10 päeva eest vaid 50% vastava rajooni määrast. Üle nende sadamapäevade sõja-lisahüvitust ei makseta.

Kodumaa sadamais maksetakse sõja-lisahüvitust täiel määral 10 päeva eest.

Taimevõitehas

„OLIVIA“

K. Detert

Tallinn, Volta t. 3, tel. 431-97

Tootleb kõrgeväärtuslikku
taimevõid

„ASTA“

Laevapere lisakindlustuse asjas sõjariisiko suhtes sõlmitakse erikokkulepe. Kui viimast ei saavutata, palutakse küsimus otsustada sotsiaal- ja majandusministri poolt.

Meremeestele, kelle palk on väiksem kui 50 krooni, arvestatakse sõja-lisahüvitus 50 kroonist, kuid põhipalk jääb endiseks.

Kokkuleppe ülesütlemise aeg on 20 päeva, kuid alatud reis tuleb lõpetada vanade tingimustega.

Väliskaubandus augustis

Esialgseil andmeil oli kaubavahetus välismaaga k. a. augustis võrdlemisi elav. Väliskaubanduskäive ulatus 22,0 milj. kroonile 18,9 milj. kr. vastu m. a. augustis — seega tõus 3,1 milj. kr. (16,4%). Sissevedu suurenes 9,2 milj. kr-lt 11,5 milj. kr-le (25,0%) ja väljavedu 9,7 milj. kr-lt 10,5 milj. kr-le (8,2%). Väliskaubandusbilanss kujunes k. a. augustis 1,0 milj. kr. võrra passiivseks 0,5 milj. kr. võrra aktiivse bilansi vastu m. a. samal kuul.

Bensiini tarvitamist siseturul piirati

Seati sisse lubade süsteem bensiini ostuks ja tõsteti aktsiisimaksu: välisbensiinilt 19,8 sendilt

— 47 sendile, kodumaa bensiinilt 16,5 sendilt — 44 sendile kilogrammilt.

Aktsiisimaksu kõrgendus on arvestatud nii, et nii välis- kui ka kodumaa bensiini hind tõuseb kuni 60 sendini liitrit.

Bensiini hinna tõusmisel on praegu peetud silmas kaht eesmärki: tahetakse piirata bensiini tarvitamist siseturul, et kodumaa bensiiniproduktid võimalikult rohkem säästa väljaveoks, ja piirata autotransporti ja autoliiklemist tunduvalt, et seega säästa autokumme, mida meie veame sisse ja millede sissevedu sõja ajal on raskendatud.

Naaberriikide korraldusi majanduselu alal erakorralistel aegadel

Euroopas alanud sõda on sundinud ka teisi erapooleid riike oma majandust ümber korraldama ja maksuma panema rea kitsendusi kaubaliiklusele ja tarbimisele. Allpool toome lühidalt ülevaate sellest, mida on erakordsetes oludes võtnud ette meie lähemad ja kaugemad naaberriigid.

Läti

Läti rahvamajanduse kaitseks välismaa sõjaliste sündmuste tagajärjel tekkinud võimalike häirete eest on Lätis avaldatud rida uusi määrusi. Sedamööda laiendatakse niisuguste kaupade nimestikku, mida tuleb ekspordeerida ainult väliskaubandusdepartemangu loaga, kõigile Läti saadustele ja ka Lätti impordeeritud välismaa kaupadele. Seega seatakse kõik ekspordööriid vastava kaubandusametuse kontrolli alla. Teise määrusega keelatakse järgmiste kaupade väljavedu: kivisüsi, koks, teras, malm, tsink, seatina, vask, valgevask, alumiinium, vill, puuvill, kautšuk, põletisained ja määrdeained. Välja arvatud on nii-

Moodsad

jalanoõud

naistele, lastele ja meestele

suures valikus saadaval

Kondori

ESINDUSKAUPLUSES

HARJU TÄN. 39 — „KULD-LÖVI“ VASTAS

sugused kaubad, mis lähevad ainult transiidina Läti kaudu. Ühtlasi kaotatakse seni kehtinud valuutamäärused, millede järele igale reisijale oli lubatud ilma väliskaubandusdepartemangu erilise loata osta ja välismaale viia valuutat 200 lati väärtuses. Tulevikus tohib välisvaluutat välja viia vaid väliskaubandusdepartemangu vastava loaga.

Rahaminister Valdmanis kinnitas uue seltsi „Prahikeskus“ põhikirja, mille ülesandeks on kanda hoolt Läti väliskaubandusele tarviliste laevade tonnaazide eest ja ratsionaalse lastimise eest.

Rahvusliku rahaüksuse ostujõu hoidmise huvides Läti valitsus täiendas krediidiseadust järgneva määrusega: Kui naelsterlingi kurss vahekorras dollariga või Rootsi krooniga muutub selliselt, et ületab 1936. a. 29. septembri kursi 5 protsendi võrra, võib Läti pank hoida lati, vastavalt rahvusliku majanduse vajadustele, püsival tasemel, võttes aluseks kullaväärtuse või mõne teise stabiilse deviisi.

Valitsus andis seaduse, millega riigi majandusdepartemangu peale pannakse kõik kindlustused sõjakahtj vastu. See abinõu on tarvitusele võetud peamiselt Läti kaubalaevastiku huvides, mille sõiduteed on muutunud hädaohtlikeks.

Samuti on Lätis maksmas bensiini ja latooli (bensini ja piirituse segu) müügi ja ostu kitsendused.

Leedu

President Smetona avaldas dekreedid, millega rahaministrile Sutkusele antakse täisvolitused riigi majanduse eest hoolitsemiseks.

Valuutaseaduse muutmise põhjal piiratakse veelgi välisvaluuta väljavoolu välismaale.

Majanduse huvides on praegu keelatud müüa sütt ja koksi eraisikutele ja erahuvides. Seda põletismaterjali antakse ainult asutustele ja tööstustele eriliste tunnistuste vastu. Samuti pidi kolmapäeval ilmuma määrus, mille järele bensiini, mootorõli, gasoliini, petrooleumi ja teisi naftaprodukte müüakse ainult eriliste tunnistuste vastu.

Soome

Vabariigi presidendi määrusega on kõik kodanikud ja ettevõtted, kelledel on välisraha, välisaktsiaid, obligatsioone, väärtapabereid, või kelledel on paigutatud kulda välismaale või saada välismaalt võlgu, kohustatud neist hiljemalt 30. septembriks teatama Soome pangale, kui nende väärtus tõuseb üle 5000 Smk.

Teede ja avalike tööde ministeeriumi poolt on saadetud kõigile omavalitsustele kiri, milles

TEL. 467-80

Alates 14. skp.

SOOJAD TOIDUD SOE BAAR

ja endiselt tuntud headuses viinerid. Toidu maitse ja kvaliteedi eest hoolitseb parim kokk.

juhatakse tähelepanu selle tööpuuduse vastu võitlemise määruse täpsele täitmisele, mille järele tööandjad peavad vähemalt 3 nädalat ette teatama võimalikust töö lõpetamisest või tööde laiemaulatuselisest vähendamisest.

Arvates 10. septembrist astus jõusse vedelate põletisainete ostu-müügi kitsendus eraautode kohta.

Nüüdsest peale ei anta eraautodele bensiini muidu, kui ainult kõige tungivamail põhjusil politseile esitatud kirjaliku palve peale.

Laevavarustajate ühing on otsustanud alates 1. septembrist hakata maksma laeva juhtidele ja meeskondadele sõjaohu lisatasu, mille suurus on vastavalt laeva liiklusrajoonile 150—50% kuupalgast.

Lisaks määrusele, millega keelati toiduainete ja muude tähtsamate tarbeainete loata väljavedu, on keelatud ka puusaaduste loata väljavedu. Ühtlasi on kaupade sissevedu seatud litsentside alusele.

Rootsi

Väliskaubanduse reguleerimise alal avaldati väljaveo- ja sisseveokeeld paljude kau-

pade kohta. Väljaveokeeld Rootsis on maksev terve rea kaupade kohta, nagu: toiduained, taime-saadused, rasvad, nahad, kummi, tekstiiltoorained, kingad, paljud kemikaalid ja arstimid, mitmesugused metallimullad, vanaraud, rauasulatised, kiirteras, plaatina, kirurgilised ja arstlikud tööriistad jne.

Toorainete ja kaupade tellimise kord Inglismaalt

Teatavasti on sõja tagajärjel rida tööstuslikke tooraineid Britis pandud väljaveokeelu alla. Nagu meile on teatavaks saanud, jätkab Briti erapoole-tute maadega endiselt kaubavahetust, kuid saadab tooraineid ainult siis, kui impordija maa tõendab, et toorained lähevad ainult selle maa siseturu tarviduseks ja neid ega nendest toodetud saadusi ei ekspordita sõdivatele maadele.

Briti saatkonna informatsiooni järele on igalt vabrikult, kes Inglismaale toorainete tellimise annab, nõutav tõendis Majandusministeeriumilt ja Kaubandus-tööstuskojalt. Nimetatud tõendis tuleb veel registreerida Briti konsulaadis, Tallinn, Lai 17.

Tõendise tekst (inglise keeles) oleks järgmine: „Majandusministeerium (resp. Kaubandus-tööstus-koda) tõendab käesolevaga, et vabrik (nimetus ja asukoht) toodab (kauba nimetus)

kaupu ainult siseturule ega ekspordi neid üheleegi sõdivale maale. Nimetatud vabriku poolt Britist tellitud (tooraine nimetus ja kvantum) on vajalik ja vastab vabriku sisemaisele tootmisele.“

Allkirjad.

Edasi on teatavaks saanud, et Bergen-New-castle vahel on sisse seatud alaline laevauhendus kolm korda kummaltki maalt nädalas. Laevad veavad nii reisijaid kui ka kaupa. Laevu prahib Norras „Bergenske Dampskibsselskab“ Bergen.

BIRK'i

Hinnad mõõdukad!

VÄRVIMISETÖÖSTUS

APRETUUR, DEKATUUR, KEEMILINE PUHASTUS
OMAL ALAL MOODSAIMEESTIS

MAAKRI T. 23. TEL. 307-07

RAEKOJAPL. 13. TEL. 429-28

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE

7. septembril 1939. a.

AKTIVA

1. Kattevara:		
kuld: rahas ja kangides	40.904.625.32	
välisraha	8.154.75.89	
2. Vahetusraha	823.666.96	
3. Sisevekslid:		
kaubavekslid	13.159.737.92	
põllumajandusl.	2.203.137.94	
metsatööstusl.	29.405.58	15.392.281.44
4. Laenud:		
valitsusele	—	
teistele *)	20.955.222.20	
5. Kinnis- ja vallasvara	3.465.514.97	
6. Muud aktivad	34.901.796.53	
	<u>124.597.983.31</u>	

PASSIVA

1. Põhikapital	5.000.000.—
2. Tagavarakapital	1.276.038.89
3. Eritagavarakapital	4.122.865.94
4. Jooksvad kohustused:	
a) pangatähed liikvel	64.614.680.—
b) jooksvad arved:	
valitsuse	9.750.846.03
pankade	11.033.388.05
teised	<u>2.721.198.13</u>
5. Muud passivad	23.505.432.21
	<u>26.078.966.27</u>
	<u>124.597.983.31</u>

Kattevara vahetõend jooksvate kohustustega: 55,67%.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 760.265.78

JUHATUS

Välisbörsid

	L O N D O N										
	9. VIII	30. VIII	31. VIII	1. IX	2. IX	5. IX	6. IX	7. IX	8. IX	9. IX	11. IX
Dollar . . .	4.3550	4.4125	4.3250	4.19	4.20	4.02—4.06	—	—	4.02—4.06	4.02—4.06	
Saksa mrk. . .	—	—	—	10.75	10.55	—	—	—	—	—	
Soome mrk. . .	—	215.—	214.50	211.—	207.50	—	—	—	—	—	
Rootsi kr. . .	18.175	—	—	17.75	17.50	16.88—17.05	—	—	16.85—17.02	16.89—17.06	
Daani kr. . .	—	22.—	22.—	—	21.95	—	—	—	—	—	
Norra kr. . .	—	—	—	18.75	18.43	17.69—17.86	—	—	17.67—17.84	27.79—17.96	
Latt . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Litt . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Floriin . . .	8.14	8.2450	8.0950	—	7.40	7.57—7.64	—	—	7.57—7.64	7.57—7.64	
Frank . . .	175.15	175.21	175.40	175.62	175.62	174.—175.—	—	175—176	176—177	176—177	
Helveetsia fr. . .	19.250	19.600	19.050	18.37	18.25	17.93—18.11	—	17.87—18.05	17.87—18.05	17.86—18.04	
Belga . . .	25.800	25.850	25.300	23.50	22.50	24.16	23.42—23.72	23.4—3.72	23.07—23.97	23.50—23.80	
Liira . . .	82.50	84.50	—	81.50	81.—	—	—	—	—	—	
Slott . . .	—	22.25	—	21.75	—	—	—	—	—	—	
Tšehhi kr. . .	123.—	126.50	126.—	122.—	130.—	—	—	—	—	—	
Pengö . . .	—	—	—	21.50	—	—	—	—	—	—	
Eesti kroon . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tšerv. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Peseeta . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	4.35—4.39	—	
Kuld p. u. . .	157 sh.	158 sh. 6 d.	159 sh.	160 sh.	—	—	—	—	168 sh.	—	
Höbe " " . . .	19 1/2	19 1/16	—	—	—	—	—	—	—	—	
Plaat. " " . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

	B E R L I I N										
	30. VIII	31. VIII	1. IX	2. IX	4. IX	5. IX	6. IX	7. IX	8. IX	9. IX	11. IX
Naelsterling . . .	—	—	—	—	—	11.000	—	—	—	—	10.000
Dollar . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.493
Soome mk. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.050
Rootsi kr. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59.35
Daani kr. . .	—	—	—	48.10	—	—	—	—	—	—	48.10
Norra kr. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56.35
Latt . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.80
Litt . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41.98
Floriin . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frank . . .	133.30	—	132.60	—	132.25	—	—	—	132.30	—	57.00
Helveetsia fr. . .	—	—	—	—	55.70	—	—	—	—	—	56.25
Belga . . .	56.25	56.35	56.15	—	—	66.05	—	—	—	—	42.80
Liira . . .	42.24	—	42.40	42.70	—	42.80	—	—	—	—	13.10
Tšehhi kr. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.600
Eesti kr. . .	—	—	—	—	—	—	8.600	—	—	—	62.50
Peseeta . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	132.30

Muutuseta

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

12. IX 1939. a.

		Kroonid.		Kroonid	
Nisupüül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):				Poolsõre	100 kg 42.—
„Sampo“	100 kg	26.—	32.—	Sõre	„ 43.—
„Kungla“	„	—	—	Manna	„ 43.—
„Pehme II“	„	—	—	Rukkijahu	„ 18.00—19.50
„Kalev“	„	35.—	40.—	Rukkipüül	„ 26.00—27.00
„Eesti parem“	„	—	—	Nisu pehme — sõre	„ 26.00—43.00
„Granular“	„	37.—	—	Kaerahelbed	„ 32.—

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 13. IX 1939. a.

	Kroonid.		Kroonid
J. Puhk ja Pojad suurveski:			
Jahud: rukki	100 kg 18,00—19,50	Raud, sordi	100 kg 24,00
„ püül	„ 26,00—27,00	Raudvits	„ 26,00—33,—
„ nisu, pehme—sõre	„ 26,00—43,00	Raudplekk	„ 30,00—38,—
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg —,32	„ tsingitud	„ —
A/S. Rotermanni teh.:		Raudtalad	„ 19,50—21,—
Jahud: rukki	100 kg 18,50	Teras, talla, ree	„ 25,00—27,00
„ püül	„ 27,—	„ vedru	„ 30,00—32,00
„ nisu, pehme — sõre	„ 25,50—42,00	„ valu	„ —
Nisu	„ 22,00—23,00	Malm nr. 2	„ —
Rukis	„ 16,00—17,00	Inglitina	„ 5,—
Kaerad, sõõda	„ 12,00—13,00	Seatina	„ 42,00—46,00
Odrad, toidu	„ 13,00—16,00	Vaskplekk, punane	„ 180,00—240,—
Seemned: ristikehina, pun., hil.	„ —	Vaskplekk, valge	„ 160,00—200,—
„ timuti	„ —	Tsinkplekk	„ 75,00—80,—
Herned, toidu, rohelised	„ 20,00—29,00	Masinaõli,	„ 22,00—23,—
Riis, Burmah II	„ 45,00—46,00	„ Ameerika	„ —
Kartulitärklis „Supérieur“	„ 30,—	Mootoriõli, Ameerika	„ 38,00—70,—
Sitrup, kartuli, 42%	„ 31,00—33,00	„ Poola	„ —
Glükoos	„ 31,00—33,00	Autoõli, Ameerika ja Daani	„ 42,00—135,—
Margarin, kodumaa	„ 69,00—77,50	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-	
Kakao, Hollandi	1 kg 1,80—3,00	teõli, tsistern	1000 kg 65,00—70,—
„ Eesti	„ 1,00—2,30	Tsilindriõli, Ameerika	„ 100 „ 35,00—50,—
Kohv, Rio, Santos jne.	„ 2,65—3,30	Natta, Vene	„ 12,00—12,50
„ Kesk-Ameerika sordid	„ 4,75—5,75	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	„ 14,00—15,00
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	„ 5,60—6,00	„ Ameerika	„ —
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	„ 5,00—5,50	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-	
Sidrunid	kast 35,00	tööst. segabensiin, fr. Tallinn, netto ltr.	„ —,32
Apelsinid	„ —	Autobensiin	„ —,32
Suhkur, peenike, Englise	100 kg 48,50—48,75	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin, „Estolin“,	
„ „ Saksal	„ 48,00—48,25	tsistern, fr. Tall. ühes teedemaks.	„ —,33—,34
„ „ Ameerika	„ 48,00—48,25	Bensiin, I s., välisbensiin	„ —,35—,37
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		Pesuosoda, kodumaa	100 kg 8,50—9,00
„ Irboska ja Narva	„ 2,70—2,90	Seebikivi	„ 28,50—29,50
„ „ Saksal, fr. Tallinn	„ 2,50—2,70	Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg	„ 6,50
„ „ Vene	„ 2,50—2,70	„ tsinkvalge, välism. 100 „	„ 39,00—43,—
Heeringad: Šoti „Matties“, I sort, tünn	„ 55,00—70,00	„ tinavalge, „	„ 73,00—77,50
„ „ „Matfulls“	„ 62,00—75,00	„ ooker, „	„ 16,00—23,—
Liha, sea, I sort	1 kg 00,87—00,90	Kunstväetised: fr. Tallinn ja Pärnu	
Liha, looma, I sort	„ 00,27—00,48	Superfosfaat 18/20%, inglise	100 kg 5,90
Õlikoogid, linaseemne	100 kg —	„ „ rootsi	„ —
Sojatangud	„ —	„ „ hollandi	„ 5,90
Nisukliid	„ —	„ „ vene	„ 5,80
Maapähklikoogijahu	„ —	„ „ „lahti-	„ —
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg —	selt, fr. piir	„ 5,00
Kivisüsi, auru, fr. Tallinn	„ —	Toomasjahu 15 ¹ / ₂ %	„ —
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr. 1000 kg	„ 50,—	Segafosfaat 22/23%	„ —
Kütteturvas (A/s., „Eesti Turbat.“)	„ 10,—	Eesti fosforiit 25/27%	„ —
Turbabrikett fr. vagun Tootsi jaam „	„ 13,50	Kaalisool 40%	„ 11,70
Põlevkivi, netto	„ 9,—	Kainiit 14%	„ —
Kütteõli, netto	„ 58,—	Lubisalpeeter 15 ¹ / ₂ %	„ 14,75
Raskeõli A. B. C.	100 kg 7,25	Tšiilisalpeet. 16% (terakujuline)	„ 15,50
Estobituumen A. B. C. D. E. F.		Lubiammoonsalpeeter 20,5%	„ 17,—
„ tünnid br.	„ 9,75	Väävelhapuammoonium 20,6%	„ 15,—
Asfaltemulsioon	„ netto „ 10,25	Nitrofoska (14 : 14 : 18%)	„ 24,50
Asfaltmastiks	„ „ 5,75	Põllukips, jahvatatud, fr. Irboska	„ 2,—
Katuselakk, vaatides, „ br.	„ 10,25	Tsement	
Fenolaat,	„ netto „ 5,25	Portland, Kunda, pütt 170 kg; fr. Rakvere	5,85
Karboliineum „Estokarboliineum“		paberikottides	5,15
„ A. B. C. netto	„ 8,75—11,75	Kriit, pestud	100 kg 4,20
Raulakk, netto	100 kg 16,75	Kivitorv	„ 14,00—22,50
Immutusõli D. C., netto	„ 6,75—7,75	Puutorv	„ 20,—
Maanteõli	„ 5,80	Lubi, Tallinn,	1000 kg 33,—
Viljapuu-karboliineum, netto	litr. 0,25	„ fr. Tamsalu	„ 22,—
Mootorpetrooleum,	kg 0,12,5	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	„ 30,—
Mootornafta	„ 0,11,5	„ krohvimise, fr. v. Tallinn	„ 42,—
Diiselnaftha	„ 0,11,5	Telliskivi, I s., fr. Tallinn	1000 tk. 42,—
Putukamürk „Puttox“	„ 1,50	Siltkaat, I s., fr. vabrik	„ 38,—

		Kroonid	Petseri- ja Mujal Võrumaal Eestis	
Tulitikud, originaalkast (5000 toosi)	kast	125.—	Kroonid	
Tallanahk, Eesti nahast	1 kg	2.30—2.70	Lina, ristna R	
Tallanahk, Ameerika, I s.		2.60—2.90	hoffsdreiband HD	
Linaseemneõli	100 kg	57.—	dreiband D	
Värnits	100 kg	57.—	ordinäärdreiband OD	
Piirit., puh., eksp. (eksklv.) fob Tall. hl/alk.	42.00—44.00		liivi ordinäärdreiband LOD	
Paber, rotatsiooni	100 kg	23.20	takupraak H	
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.	0.52—0.62	Takud I	
Mitkal	"	0.40—0.53,5	II	
L a m b a v i l l 15. VIII 1936. a.			III	
" I sort	1 kg Kr.	3.55	ehituse	
" II	" "	2.80		
" III	" "	2.05		
V õ i. 11. VIII 1939. a. Tendents: selgusetu.			K a l a d. Ekspordikõlvulised fr. rannik.	
1. sort 1 kg Kr. 1.75, mis on tulnud sisse 28. VIII—9. IX			Lõhe värsked, kaal alat. 6 kg. Tendents:	
K a s e i i n. 4. IX 1939. a.			Lõhe (niisaga) värsked, kaal alat. 6 kg —	
Toorkaseiin I s. 1 kg fr. piimatavalitus.	Kr. —.10		Angerjas elus, rändangerjas, kaal alates 400 g.	
" II	" "	—0.08	— s. kg. Tendents:	
Tendents: "vaikne."			—do— elus paigaangerjas, — s. kg	
L a m b a l i h a 8. IX 1939. a.			Koha, värsked, alates 38 cm,	
Eksporditava värsked lambaliha hind Tallinna tapamajades headuse järgi	85—90 senti kg.		— s. kg.	
Peekonsigade nädalahinnad Tallinnas 12. IX 1939.			Koha, kaal 1—3 kg	
Peekonsigade tapakaal: 11. — 17. IX 1939. a.			Haug, värsked, valik 1—3 kg, — s. kg	
I sort	II sort	III sort	Haug, elus, sumpades — s. kg	
60—72 kg	100	95	89	Latik, värsked, alat. 800 gr., — s. "
55,5—59 "	95	91	85	Vähk, elus: alates 10 cm fr. püügikoht
72,5—75 "				— s. tk.
75,5—80 "	91	87	84	Aiasaadused. 8. IX 1939. a.
Elussigade hindadeks noteeriti:				Õunad: ekspordikõlvulised, fr. Tallinn, pak-
90—120 kg raskused 65 s. eluskaalu kg.				kimiskuludeta fr. kokkuostupunkt:
120—160 " " 70 " " "				sügis- ja suvesordid —.24
161 ja raskemad 65 " " "				Tendents: vaikne
K a n a m u n a d. Tendents: eksportmunadel kindel.				talvesordilised: Tartu roos, sibul . . . —
12. IX 1939. a.				Tendents: —
1 kg eksportmune fr. kogumispunkt	Kr. 1.—			Tööstusõunad antonovka-sordilised
1 " siseturumune "	" "			õunad —
P i i m. 11. IX 1939. a.				Punased sõstrad fr. kokkuostupunkt, pak-
Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:				kimiskuludeta: rootsudega —
I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes				rootsudeta —
kauplustele müües	12—13 s. ltr.			Tendents: püsiv.
II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes				P o h l a d: ekspordikõlvulised, fr. kokku-
piimatööstustele müües	11—12 " "			ostupunkt, pakkimiskuludeta —.16
III valiku rõõskpiim lahtistes nõudes				Tendents: vaikne.
kauplustele müües	10—11 " "			Sibulad: ekspordikõlvulised, fr. kokkuostup. 13 s. kg.
IV valiku rõõskpiim lahtistes nõudes				Tendents: kindel.
piimatööstustele müües	9—10 " "			Kurgid: konserveerimiseks (kg sisaldab
Juust. 11. IX 1939. a. Tendents: kindel.				10—15 kurki) fr. kokkuostupunkt . . . —
Juustu hinnaks noteeriti ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn:				Tendents:
Sissetuln. juustu vanadus peab olema vähem. 120 päeva				Toornahad 8. IX 1939. a.
Eksportjuust:	Siseturujuust			Hinnad on maksavad vastuvõtu-
Šveitsi juust kuni 80-kg ratas ja üle				punkt 11. — 17. IX 1939. a.
sort 12 A 120 senti kg	110 s. kg	Šveitsi	1.10—1.25	Hobusenahad: soolatud, 17 kg ja üle;
" 12 B 117 " "	107 " "	Edami	0.95—1.05	värsked 20 kg ja üle Kr. 10.— tükk
" 11 A 118 " "	108 " "	Backst.	0.95—1.05	soolatud, alla 17 kg; värsked,
" 11 B 115 " "	105 " "	Tilsiti	1.09—1.15	alla 20 kg " 6.50 "
" 10A, B, C 106 " "	106 " "			praak " 3.50 "
Konserv. 35% rasva	100—110			Tendents: selgusetu.
" 45% "	130—160			Veisenahad:
" 50% "	170			värsked I " —.70 kg
L i n a d. Tendents:				" II " —.63 "
Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):				" praak " —.50 "
				soolatud I " —.82 "
				" II " —.74 "
				" praak " —.60 "
				Tendents: selgusetu.
				Vasikanahad: kerged, värskelt kuni
				3½ kg ja kuivad " 3.50 tükk
				rasked, värskelt kuni 3½ kg ja üle " 1.10 kg
				praak " 1.75 tükk
				Tendents: selgusetu.

Lambanahad:		
I OJ	Kr. 3.35	tükk
II J	" 3.00	"
III L	" 2.25	"
IV K	" 1.75	"
V praak	" —.60	"
Tendents: selgusetä.		

Karusnahad

fr. vastuvõtupunkt.

I. Kasvanduse karusnahad . . .	Kr. —	tk.
II. Jahi karusnahad:		
metsjännes, täisvärtuslik (1/1)	" —	"
punane rebane (1/1)	" —	"
tuhkur (1/1)	" —	"
nirk (1/1)	" —	"
naarits (1/1)	" —	"
Tendents: püsiv.		
III. Hõberebasenahad:		
1) mustad ja tumedad, täisvärt. (1/1)	Kr. —	tk.
2) 1/4 hõbe " (1/1)	" —	"
3) 1/2 " " (1/1)	" —	"
4) 3/4 " " (1/1)	" —	"
5) täishõbe, täisvärtuslik (1/1)	" —	"
6) vigastatud " —	" —	"
Tendents: —		

Metsamaterj. hinn. fr. laduplats Tallinn. 13. IX 1939.

Palgid: kuusk ja mänd . . .	thm. kr.	—
Plokk-palgid	" "	—
Paberipuud — sulfiit . . .	r.-m.,	—
Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra		
laduplats, 75% kooritud . . .	" "	—
Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra		
laduplats, 30% kooritud . . .	" "	—
Paberipuud—sulf.-haab.fr. Kehra		
laduplats, 30% kooritud . . .	" "	—
Toepuud	" "	—
Pakud: kask	thm.,	—
lepp I sort	" "	—
tamm	" "	—

saar	thm. Kr.	—
Prussid	" "	—
Saetud materjal: plangud + 25% laudu:		
alus 7":		
" kuusk u/s	" "	—
" " IV sort.	" "	—
" mänd u/s	" "	—
" " IV sort.	" "	—
Kastilauad	" "	—
Krohviliistud	" "	—
Liiprid 15 cm × 25 cm × 272 cm	" "	—
Tendents: püsiv.		

Prahid.**Lina**

Tallinn — Stettin	1000 kg	Rmk. 14.25
" — Gent	1016 "	sh. —
" — Dundee	" "	—

Puumaterjalid.**Standard**

Tallinn — London	" sh.	—
" — Hull	" "	—
" — Manchester	" "	—
" — Grangemouth	" "	—
" — Belfast	" "	—
" — Dundee	" "	—
" — Antwerpen	" "	—
" — Gent	" "	—
" — Rotterdam	" "	—
" — Amsterdam	" "	—

Segakaup.

Tallinn — Stettin	1000 kg	Rmk. 18.00—30.—
" — London	1016 kg	sh. —
" — Stokholm	1000 kg	Rkr. 16.50—45.—
" — Stettin, või	tünn	Rmk. 1.50
" — London	" sh.	—

Kartulid.

Tallinn—Stokholm	1000 kg	9.75
----------------------------	---------	------

Toiduainete turg

London.

Bacon , kaal 112 Ingl. naela. 1. IX 1939.	
Iiri	sh. 92/-—101/-
Daani	" 100/-
Hollandi	" 97/-
Eesti	" 89/-
Rootsi	" 97/-
Poola	" 89/-

Nisu, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg. 9. IX 1939.

Northern Manitoba	sh. —
Rosario Santa Fe	" —
Jahu , kaal — 440 Ingl. n. = 63,5 kg	
Good Canadian	sh. —

Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg, —**Kaerad**, " " " = 50 kg, —**Linad**, cif per tn.
Livonian, Basis Risten £ —**Manchester.****Või** 1. IX 1939.

Eesti	sh. —
Läti	" 123/-—125/-

Soome	sh. 125/-—127/-
Rootsi	" 125/-—127/-
Daani	" 136/-—139/-
Uus-Meremaa, finest	" 128/-
" " first	" 126/-

Hamburg.**Nisu.**

Sisemaa, 50 kg eest	\$ —
Manitoba I, cif 100 kg eest term.	" —
Hard Atlantic	" —

Rukis, 1000 kg eest.

La Plata, Hamburgis	sh. —
" " Amsterdamis	" —

Suhkur.

Toores	sh. —
Belgia	" —
Poola	" —
Hollandi	" —

Riis, Burmah II Rmk. --

Väärtpaberite kursid Tallinna börsil 31. VII 1939. a.

Väärtpaberid	Nomin. väärt.	Vinnane divid.	Tehtud	Ostjad	Muudajad
1927. a. 7 ⁰ / ₀ E. V. välisl. \$	1000	—	—	3950	—
1927. a. 7 ⁰ / ₀ E. V. välisl. £	100	—	—	1690	—
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	68	—
Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad:					
seeria D. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	53	—
" E. (20 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	57	—
" F. (9 a.) 2.66 ⁰ / ₀	100	—	—	31	—
Pikal. P.: pantl. (20 a.) 6 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
" " " 6 ⁰ / ₀	1000	—	—	—	—
võlakirjad (20 a.) 5 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 5 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4 ⁰ / ₀	5000	—	—	—	—
4 ⁰ / ₀ Asunduskapit. võlakirj.	100	—	—	90	—
4 ⁰ / ₀ Asundusk. võlakirj. mis antud E. Maap. poolt krediitatusut. nende nõudm. ümberlaenust.	100	—	—	—	—
6 ⁰ / ₀ E. Hüpot.-p. pantlehed	100	—	89	89	90
5 ⁰ / ₀ E. Maakrediits. riigi poolt garanteerit. pantl.	100	—	95	95	96
5 ⁰ / ₀ E. Maakrediits. pantl.	100	—	—	—	—
5 ⁰ / ₀ T. Immobiilp. pantl. rbl.	100	—	—	—	—
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ E. Maap. pantl. (7 s.)	100	—	—	—	—
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ " " (8 s.)	100	—	—	—	—
4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ " " (9 s.)	100	—	—	—	—
A k t s i a d: Eesti Pank.	50	9 ⁰ / ₀	—	65	—
Krediit Pank	50	7 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—
Pärnu Krediit Pank	50	4 ⁰ / ₀	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	5 ⁰ / ₀	—	—	—
Balti Puuvilla ketr. ja kud. vabr. a/s	50	3 ⁰ / ₀	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. „Volta“	100	8 ⁰ / ₀	—	—	—
„Eesti Union“ kindl. a/s.	50	6 ⁰ / ₀	—	—	—
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing	100	9 ⁰ / ₀	—	—	—
Eestimaa trükikoda a/s.	50	—	—	—	—
„Ilmarine“ a/s.	100	—	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s.	50	8 ⁰ / ₀	—	—	—
„Hansa“ kindl. a/s.	50	10 ⁰ / ₀	—	—	—
„Kinnisvara“ o/üh.	50	6 ⁰ / ₀	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisv. rade kasut. o/ü.	50	7 ⁰ / ₀	—	—	—
„Massoprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—
„Mootor“ o/ü.	1000	8 ⁰ / ₀	—	—	—
Narva Kirjastusühisus	50	5 ⁰ / ₀	—	—	—
Piirit. puhast. vabr. o/üh.	500	3 ⁰ / ₀	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindl. a/s.	50	12 ⁰ / ₀	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s.	50	6 ⁰ / ₀	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s.	50	—	—	—	—
Saku õlletehase a/s.	50	—	—	—	—
C. Siegel a/s.	50	5 ⁰ / ₀	—	—	—
Sindi Tekstiilvabrikute Üh.	50	—	—	—	—
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s.	50	—	—	—	—
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—
Kreenh. Puuvillas. Man. o/ü.	5000	1 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	—	—	—
„Eesti Kiviõli“ a/ü.	50	—	—	—	—
O/ü. Raadio-Elektrotehn. Tehas „Ret“	100	10 ⁰ / ₀	—	—	—
A/S. Tall. Laevauhisus	50	12 ⁰ / ₀	—	—	—
O/ü. „Elamu“	50	7 ⁰ / ₀	—	—	—
A/S. A. Rosenwald & Co.	250	—	—	—	—
Ko./ü. „Loodus“ põhiosat.	50	7 ⁰ / ₀	—	—	—
„ . . . eelisosatäh.	50	10 ⁰ / ₀	—	—	—
O/ü. „Lutrukk“ põhiosatäh.	50	8 ⁰ / ₀	—	—	—
„ . . . eelisosatäh.	50	8 ⁰ / ₀	—	—	—

Tallinna fondibörsi

kursisedel

		2. IX 1939	7. IX 1939	8. IX 1939	9. IX 1939	11. IX 1939	12. IX 1939
New York dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	4.25	4.16	4.16	4.16	4.16	4.16
	M.	4.39	4.24	4.24	4.24	4.24	4.24
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.11	16.80	16.90	16.90	16.90	16.90
	M.	18.35	17.60	17.50	17.50	17.50	17.50
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	166.25	167.00	167.00	167.00	167.00	167.00
	M.	171.25	170.00	170.00	170.00	170.00	170.00
Berliin (clearing) 100 s. ruugim.		—	—	—	—	—	160.—
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	8.48	8.55	8.54	8.54	8.54	8.54
	M.	8.72	8.64	8.64	8.64	8.64	8.64
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	100.00	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
	M.	103.00	100.50	100.50	100.50	100.50	100.50
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	80.50	80.75	80.75	80.75	80.75
	M.	—	81.50	81.75	81.75	81.75	81.75
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	95.25	95.50	95.50	95.50	95.50	95.50
	M.	98.25	96.50	96.50	96.50	96.50	96.50
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	10.20	9.85	9.70	9.50	9.50	9.50
	M.	10.50	10.25	10.10	9.90	9.90	9.90
Amsterd. 100 flooriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	232.00	225.00	223.00	223.00	223.00	223.00
	M.	239.00	229.00	227.00	227.00	227.00	227.00
Riia 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	71.40	—	—	—	—	—
	M.	72.50	—	—	—	—	—
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	97.50	94.00	95.00	95.00	95.00	95.00
	M.	100.50	96.00	97.00	97.00	97.00	97.00
Brüssel 100 belg.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	76.00	72.25	72.25	72.25	72.25	72.25
	M.	78.00	73.75	73.75	73.75	73.75	73.70
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	22.25
	M.	—	—	—	—	—	22.75
Milano (clearing) keskm. kurs.		—	—	—	—	—	21.75
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	66.75
	M.	—	—	—	—	—	68.25
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Kuld puhas üks gr.		—	—	—	—	—	—

Tallinna Juudi Ühispank

Arvete seis 30. juunil 1939. a.

AKTIVA		PASSIVA	
Kassa	25.113.81	Osakapital	203.358.—
Hoiuarved	59.201.47	Tagavarakapital	22.115.—
Väärtpaberid	30.330.15	Amortisatsioonikapital	8.189.98
Väärtused	5.507.90	Hoiusummad	473.500.21
Diskonteeritud vekslid	657.642.23	Vekslite rediskont	258.070.74
Tähtajalised laenud	2.990.—	Võlad teistes krediitasutustes	30.000.—
Kontokorrent-laenud	210.941.80	Korrespondendid	12.572.20
Korrespondendid	35.386.11	Väljaantud garantiid	104.543.—
Garantii deebitorid	104.543.—	Tulud	55.609.71
Vallasvara	10.797.14	Muud passivad	17.501.61
Kulud	38.815.17		
Muud aktivad	4.191.67		
	<u>1.185.460.45</u>		<u>1.185.460.45</u>

Ü. K. Eesti Rahvapank

Arvete seis 30. juunil 1939. a.

AKTIVA		PASSIVA	
Kassa	62.910.59	Osakapital	505.752.23
Hoiuarved	750.039.72	Tagavarakapitalid	275.540.—
Väärtpaberid	779.349.16	Amortisatsioonikapitalid	130.580.—
Väärtused	8.341.70	Hoiuarved	6.809.209.76
Diskonteeritud vekslid	2.285.942.17	Vekslite rediskont	500.000.—
Tähtajalised laenud	27.970.—	Riiklikud laenud	5.673.65
Riiklikud laenud	5.418.65	Korrespondendid	488.838.85
Kontokorrent-laenud	3.347.165.45	Garantiid	145.272.10
Korrespondendid	1.240.624.21	Tulud	195.044.50
Garantiide deebitorid	145.272.10	Muud passivad	91.209.61
Vallasvara	43.437.17		
Kinnisvara	340.000.—		
Kulud	87.992.07		
Muud aktivad	22.657.71		
	<u>9.147.120.70</u>		<u>9.147.120.70</u>